

De sacramēto altaris.

Quisquis hec recogitauerit / alto et fideli animo. nō poterit nō amare amorē suum talez. qui pure grat^o est ex amore. nō ex meritis vel utilitate vel oblectatiōe. sed solus amor p amorē. put Salomon dictus est amabilis dño nō qz mereret qui tāta de meruit. nec (vt dicit^r) p suis pulcris ocul / sed gratuito prozūto amore pueniēte. nec aliud pter amorē querēte. **Et** tu fac et redde si. ama amantē te / et si nō pari affectu nec affatu. nec effectu. Fac quod tuū est. de sidera / et si desiderare nō sufficiis / desiderare desiderare et cōcupiscere. qm desiderium paupey exaudiuit dñs. **Fiet** ut aliqñ cor accēsū inflāmet amore. et ita lucebit et radiabit latissime amor tu^o / ambiens tota spera actiuitatis tue. nedū vsqz ad celū sed etiā supra celū celoz. **Dices** ex sentētia illud amatrix infane sed cupiētis. Ille me os primos q me sibi iunxit amores. **Ab** stulit. ille habeat secum. seruetqz sepulcro. **Prim** itaqz qui sibi te iunxit / qs ali^o fuit nisi creator tuus. **Quid** eni prius merueras. **Habeat** ille amores tuos / prim^o et solus secū. et tuo suoqz seruet sepulcro / et hībitur eos vbi nō habebit finē amor. **Trā** fer ad revulgare carmen illō nō petulāter sed vtilit. **Ames** p miers amours ieme tendrai. hoc est. Ego me referā vel reducā ad primos amores meos. **Uide** qso qui fuerint pmi amores tui pterqs illius / de quo **Aplos.** Deus autē qui diues est in misericordia / ppter nimia caritatē suā q dilexit nos / cū essemus mortui peccat / cōiuuisti cauit nos xpō. **Con**sequēter adaptari pnt consideratiōes varie / circa panē hunc sacramētālē et supsubstātiālē / sub diuersis similitudinibz et symbolis / sub quadā incōne rione cōnexis. sicut oia q fiūt in mūdo / reducunt ad monadē q est yn^o deus. **Post** hīc et nūc eternitatis et tpsis. centz scz eternitatis qd vbiqz estz circūferētia nūqz. **Et** postremo q p seuerauerit pulsans / dabit amic^o panes quotqz hz necessarios. q profecto oēs quotqz sunt / sunt ynū necessarium. qd est res hui^o sacramēti. vnitatis vide licet corpis mystici. q fit vt vnus panis et vnū corpus mlti sum^o oēs qui de vno pane et de vno calice picipam^o. **Unā** hac petebat **David** a dño q princeps esset oīm timentū. **Beatus** q māducat hūc panē in regno celoz. qd est ecclia. q panis est angeloz nō sacramētālē vt nobis sed spūaliter

et conformitate et si nō specifica qm anglos xps non apprehendit. cōformitas tamē est in genere intellectualis nature. quā in humanitate suscepit xps. hoc est. ad se cepit in incarnatiōe. sed et quotidie suscipit comedentē se. nō tanqz cibū carnis sed spūs. q in deū suo modo uertit et fit yn^o cum deo spūs. **Propterea** voluit in scripturis beatitudinē xps significare sub comestione nominē. **Non** eniz est coniūctio primoz reāliz et in timior qz cibi ad cibariū. **Uer** ergo xps comedit nos suscipit nos et cōtinet in hoc sacramēto / qz nos ipm. exēplo forme atqz materie. qz quis ibi sit reciprocatio mirabilis. qz vicissim ynū est in altero quaverificat illud xpi. **Qui** manducat meam carnē et bibit meū sanguinē / in me manet. et ego in eo. **Hoc** est enyēnū singulare quod sacerdos celebrās dat ecclie rāz in corpore qz in mēbris. **Brū**s igit qui celebrat maxime si nō expertē se fecerit p indignitatem tāti doni. quod amicus nō solū comodat^r et petebat quasi reddendū. sed dat possidendū. nec ad ternariū coartat. s3 ad oēm prozūto necessitatē dat sufficiēter et accumulā. qz merita supplicatiū excedit et vota. **Finaliter** / si grām dicit sapiens yn^o esse paradysum in benedictiōibz / nūquid nō eucharistia q per excellentiā dicit bona grā / rite dicit^r erit paradysus. **Est** igitur recipiens eucharistia / princeps illius supā mirande dignitatis. pmissi princeps / qd dñs petēt latroni dñe memeto mei dum veneris in regnū tuum iureiurādo dixit. **Amē** dico tibi / hodie mecū eris in paradiso. **Ubi** papa ibi Roma. vbi rex ibi regnum. **Baudeat** idcirco sacerdos et tāte felicitari nō sit in gratus. nec abiciat grāz dei q nutrit est oīm vt dicit alter sapiens. et de quo **Aplos.** Gratia dei vita eterna. **Sit** illō die hīc et nūc tpsis p spem et subarratiōem hīc et nūc eternitatis p finalē anime pfectu uerantis assecutionem. **Finit.**

Sequuntur episto le quedā eiusdem cancellarij.

Quam placuit humili caritati Reuerendissimi patris ac preceptoris mei picipui que circūspectioē discretōne fidelissima peditū esse nullus negat qui eū cognouerit. **Is** est cameracē

Episto in qua sibi placuit
admiranda ter domū vtrā. **E**
multa dicitur cum dño. **P**
nam immo sup statu germi
novū in dō. que indre
sindit videtur nā ea letēre
re relōptō libēter le vident. **E**
mē se dicitur amice. **E**
mō videtur rōnā biliter vtrūqz
sēu aliqz indicandi de statu
pūtas pūtas. qz p instructiōes
nō iūv^o qz ad pūm qui erant
conditiōes dñe dē frātra si remanētes
p pūmōnes circa sui polmō
tes eodē frāternitāte reuēte cogitō
Ita enī composita est dōm mātā
pōit apud **Erant** vt mōi
nōtra videm. quod maxime locū
in adolēctōne incipit qui de se
dō mōnitiōne dicitur q pūmō
rudine animō. **Erant** frequēter
magis esse vīquidō vt irāctur
bos. **Erant** curā quere nō adolēctō
nōtōnt nōi oīa pūmō qz in oīa
vnde sic ampl^o. vt se dōctū
dō vīdēt. **Erant** dōctū
nō pūmōt enī apud hōmō
oēs rēgōs nō alit qz si rēgōs
quōdōcūqz mēdēt qmōi cārdās ab
tū. **Erant** mōdō mōdō nō
dō vīquidō dōctū dōctū
vīquidō dōctū dōctū
lo pūmōt. **Erant** vōtū
indō. **Erant** mōdō
fīctō quōpō. **Erant** mōdō
legatiōnē. **Erant** mōdō
nōlī obēdō. **Erant** mōdō
pūmōt. **Erant** mōdō
nō affectō. **Erant** mōdō
ledas spōtē. **Erant** mōdō
Sit pūmōt. **Erant** mōdō
simul recipiat. **Erant** mōdō
nimis frātrō. **Erant** mōdō
mē necessit. **Erant** mōdō
nū. **Erant** mōdō
quō. **Erant** mōdō
lectōis indicatiōē. **Erant** mōdō
tes si amant. **Erant** mōdō
es imo obēdō. **Erant** mōdō
frātē nōt. **Erant** mōdō
sōmū. **Erant** mōdō
oīem. **Erant** mōdō

similia patiuntur. Siquidē potes memi-
niste qđ reuerend⁹ pater p̄dictus ⁊ ego di-
xim⁹ tibi sup hoc ⁊ tibi p̄notabam⁹. Sūt
enī completiōes diuerse hoīm sunt voca-
tōnes dei similr varie. sunt sicut in corpe
vero/ itaz in mystico/ mēbra nō eundē ac-
tum hūria. aliud ocul⁹. aliud manus aliud
nares. Sic alius ad intelligentiā scripu-
rarū. alius ad vigiliās orationū. ali⁹ sic et
alius sic vocat⁹ est. Scio de meipso. qz si
vigilare qualiter vigilāt multi cōpellerer.
parum vel nihil differē ab infano cū aue-
ragio iā habito. sicut vulgo dicit. Deni-
qz sup hac p̄sideratōis radice fundāt oēs
articli ⁊ similes. q̄les vere scripsi ⁊ salubri-
ter venerint attēdendi in p̄fessione religi-
onis cōsummāda. **H**ec interi frater dile-
ctissime. malui tibi scribere q̄ alii germa-
no nostro q̄tinus satisfacerē sicut pater et
frater indulgētissim⁹ delicato adhuc filio
⁊ fratri. Periuit itaqz ne scriberē aliqd vltē-
rius. imo obtestat⁹ est. q̄ iustevideris oēs
vos ⁊ q̄ discrete. **N**olo tamē cōristare euz
nolo aliqd diutius etsi iure meo id posse
viderer req̄rere. **S**i nihil impedit q̄rem
suā neqz turbaturū est/ p̄ter litteras meas
ego sponte/ imo cupide derelinquā illas.
Sed apō me p̄fecto caret hoc pbabili rō-
ne. **P**ostremo frater obsecro te cū tuis.
p̄ cōem fidei xp̄iane religionē quaz p̄fessi-
sum⁹ oēs sub abbate xp̄o in baptismo. et ī
qua sufficiēter stat salus oīs carnis. p̄ cō-
munē insup matrē oīm caritatē q̄ finis ē
oīs legis. siquidēz etiā germana sanguis
affinitas te mouet ad p̄passionē discretaz
atqz laudabilē. tu misericordit age cū hoc
germano nostro. **M**isericordit autē ages
si discrete. **D**iscrete vero id agere nō pote-
ris. si pp̄ria ⁊ libidinosa te et tuos affectio
sic te obsideat/ vt alioz a te cōsilia nō reci-
pias. monita contēnas aut contēnenda
suadeas. **S**i deniqz nullis difficultatib⁹
vel accidētalib⁹ p̄nrib⁹ aut verisilr futuris
nequaqz possis ab incepto de professione
fratris iudicio deterreri. **B**n̄ vale frater
intime cordis mei memor mei in ordib⁹
tuis. **E**t de statu tuo tuozūqz. maxime h⁹
nouicij fratris/ aliqd dignū ⁊ verū rescribe
re nō pigeat. polliceor oīa sic recepturū et
interpretaturū/ qualr ego mea recipi inter-
pretariqz requiro.

Sequitur alia epi

stola eiusdem.

Fater fm carnē germane. in xp̄i
m̄ caritate germanior. **S**al⁹ ⁊ bñ
dictio sup te. **L**ardiores ad te q̄
sperab⁹ veniūt literule mee. nō qz tui obli-
tus sum. scit veritas. sed obstitit irruens
aliozū negociozū turba/ q̄ ad se metrabēs
abduxit a te. **N**ūc dato paululū ad respi-
randū spacio/ valefacio curis alijs. et tibi
q̄ aīz meū p̄ozsus habes/ manū ⁊ calamū
p̄festo. **G**atebor in p̄mis molliciē ai mei
indicatricē q̄ non satis adbucoz/ sim ca-
parz amator celestiu. quantū p̄trea tenta-
roz nō deest mihi sicut nec tibi scio. nec v-
li penitus mortaliū cuius vita est tentatō
sup terrā. **I**taqz frater. postq̄ ab illa ange-
lica societate in hūianis corpib⁹ existente/
cui felicitē adiunctus es/ sepati sumus nos
illi q̄s vidisti. senti eq̄dē tum ī via. tū pari-
sius/ tēneritudinē erga te quādā in corde
meo/ vltra q̄ alias sim exptus. **V**isa ē mi-
hi tūc absentia tua onerosior. ⁊ fors duri-
or supra solitū. **S**emebā ad te vt bos sepa-
tus a cōpare suo. **D**ilaniabam insup ⁊ nō
absqz sensu magno doloris qđāmō lacera-
bat aiām meā euulsio sepatioqz tui a me.
Atqz inter cogitandū ⁊ loquendū de te/ p̄-
currebāt non vocate lachryme ad oculos
⁊ egre mihi erat. **E**o arguebā me vicio
in secretis aime mee. increpabam quoz
īpsam hanc eneruatōem meā stultaz/ que
condolebat felici tuo statui. cui cōgaude-
re sciebam esse iustus. **S**ciebam dixeris.
quoniā me sciebam. quādo sez ad me redi-
ens dicebam in lumie fidei ⁊ experientie/
q̄ nihil est vita p̄fens/ quemadmodū ip-
sa est ad modicū parens et omnis caro ve-
lut fenum ⁊ oīs gloria eius quasi flos se-
ni. et multa similia exinde considerabam.
Lonsurgēs intrabam sanctuariū dei ⁊ cō-
siderabam viuaciter nouissima iustozum
dies antiquos ⁊ annos eternos. **T**ūc vero
tū mihi felix. pro quāto felicitatē hic spes
inchoat. tu salubriter positus tu in portu
quādā seculariū fluctuū atqz pcellaz nau-
uigare videbaris. **M**agnificauit aiā mea
dominū. ⁊ exultauit spūs meus in deo sal-
lutari meo. **E**ta frater mihi erat dū be-
ne erat et dominabatur ratio. **S**ed ex ad-
uerso vicissim de repēte insurgēbat tumē-
tus ingens carnaliū affectionū. que tuaz
apud me obiectabāt imbecillitatē in cor-
pore. penā intolerabilē in austeritate reli-

gione me cōdam ab ic. Querulo d
me de meo sentia. hūitas hūitas. m
nō in corpis. me culpabile. infulam
pazitram. pie olim te tractall
nūc dūm te aduenio ⁊ certan
pauit abicere. fuisse in dō nec
diuiciā societate ei. fuisse etiā
filiū aime sue. tūc minor alperuaz
p̄p̄p̄bat i auro meis sentia
mōdo q̄ ceca est. tūmō p̄na v
q̄. de sola corpis volūptate cari
indicitatē aliene forz. mīserā fo
nō aduertēs ip̄a. q̄ mīserā ⁊ mīserā
p̄p̄per ⁊ ceca. nuda fors p̄na. **G**
lōm tū ⁊ crepeto q̄ ei⁹ vicioz gaur
liboz. ⁊ p̄m̄ obcat quī in hūa mē
eret sententiā. **S**obrietatē sicut de
picio iugiter rō hūc illiā. **D**eribi
q̄. hūan cōp̄nab ab rēuēnēt. ⁊ tē
cōgemilat. nec fallit. **H**ec nō molesta
corpis nō abdicatōem hōdide volūpt
nō tenūm̄. vltimūqz certūm̄. **S**
frigus aut aliū condidat. vt talis in rē
plocat delicta p̄nā. **S**i ab hīs licētē sepa-
lūqz liberat. in faculo mōchos vicioz
p̄p̄cōssimoz ⁊ crudēlissimā vānēra in
vicioz tūmores. si religiozē talitē ad-
uolūm p̄hō. religiozē. si relicto māna
vōtēna p̄uūsiue ad vāse sp̄rāsses
q̄p̄. in dūm̄ dūm̄ in rōto. **A**p̄p̄cōss
ceruicis. **P**roderit hūc dīgnū fūgū
vltimūqz vltimūqz. **S**i vltimūqz
p̄p̄na. **S**i vltimūqz vltimūqz. **S**
cicta. vltimūqz vltimūqz. **S**
vltimūqz. **S**i vltimūqz vltimūqz. **S**
r̄at. **S**i vltimūqz vltimūqz. **S**
tant. **Q**uidē hūc vltimūqz. **S**
dis. **S**i vltimūqz vltimūqz. **S**
seris. **S**i vltimūqz vltimūqz. **S**
bi. **S**i vltimūqz vltimūqz. **S**
spico. **S**i vltimūqz vltimūqz. **S**
dūm̄. **S**i vltimūqz vltimūqz. **S**
dit. **S**i vltimūqz vltimūqz. **S**
⁊ dic. **S**i vltimūqz vltimūqz. **S**
p̄fessus. **S**i vltimūqz vltimūqz. **S**
qđ faciat mihi dō hūc. **S**i vltimūqz vltimūqz. **S**
tōlō nbi unūqz pollicor. **S**i vltimūqz vltimūqz. **S**
sapientē. **S**i vltimūqz vltimūqz. **S**
timoz. **S**i vltimūqz vltimūqz. **S**
ratōz. **S**i vltimūqz vltimūqz. **S**
fioz. **S**i vltimūqz vltimūqz. **S**
⁊ cōlō. **S**i vltimūqz vltimūqz. **S**

gionis tue cōclamabāt. Querulabā ap̄d me de me ip̄so sensualitas stolidā. me durū increpās. me culpabilē. in furrans q̄ parū fraternalr̄z pie olim te tractassem. et nūc velut ymū ex aduenis r̄ extraneis a me procul abijcerē. Fuisset in q̄t necessaria tibi r̄ iocūda societas ei⁹. fuisset etiā sibi cū salute aīme sue. tecū minor asperitas vite. Ita p̄strepabat i aurib⁹ meis sensualitas improba. q̄ ceca est. t̄mō p̄ntia vit asp̄icēs. r̄ de sola corp̄is voluptate curā h̄ns. Ita felicitatē aliene for̄s miserā suadebat nō aduertēs ipsa. q̄s miserāz miserabilis r̄ pauper r̄ ceca r̄ nuda for̄s pp̄ria. **F**assus sum tū r̄ repero q̄ ei⁹ vocib⁹ grauit̄r ipel/lebar. r̄ parū oberat quin in suā me traduceret sententiā. **S**z obnitebat sicut deo p̄picio ingiter rō fide illūata. **H**ec tibi tuo q̄ statui cōgratulabā r̄ vehemēt. r̄ de meo cōgemiscit. nec fallit̄. **H**ec nō molestiā tui corp̄is nō abdicatōem sordide voluptat̄z nō ieiunioz vigiliarūq̄z extenuatōez. nō frigus aut estū considerat. vt talia in te deplorat̄. delectat̄ pot̄. si ab his licet̄r sepo/ sit atq̄ liberat̄ in seculo morboz viciozū p̄nciosissimoz r̄ crudelissimoz vulnera in trofusus incurreres. si religionē talib⁹ ad/ uersum pestib⁹ refugisses. si relicto māna deserti r̄ via p̄missiōis. ad ollas aspirasses egypti. r̄ in deuū d̄anātōis retro aspiciēs corruisses. **P**rudent̄ sane elōgasti fugiēs vt salu⁹ fieres a pusillanimitate sp̄s r̄ tē/ pestate. **N**ūqd̄ tempestas in seculo est vbi pessima contagiosissima q̄s for̄ det vbiq̄s societas. vbi iniqt̄as est r̄ labor in medio ei⁹ r̄ iniusticia. r̄ nō defecit de plateis ei⁹ vsu/ raz dolus. r̄ filia monstroz crimia cōuer/ sant̄. **Q**uāobrē frater dilectissime cor dis mei. noli aīo cōrabescere si forte p̄sen/ seris irrepere in animā tuā molliciē illā tibi insidiantē. q̄lē de me nūc explicui. **S**uspicioz enī hoc tibi facilt̄ euentuz. q̄m nō dormit q̄ tērat te. s̄ nō dormit etiā q̄ custo dit te. **E**xurge velocit̄ ergo ad ei⁹ auxiliuz r̄ dic cū glosō **M**artino in cui⁹ solēnitare p̄fessus es. **D**ñs mihi adiutor nō timebo qd̄ faciat mihi hō. **N**oli securitatē a tenta/ tōib⁹ tibi inaniter polliceri q̄n poti⁹ audi sapientē. **F**ili accedēs ad finit̄m dei. sta i timorez iusticia r̄ p̄para aīam tuā ad ten/ tatōez. **S**iue ergo ista tentatio seu alie ml̄ tiformes insurgāt aduersum te. virilt̄r age r̄ cōfortet̄ cor tuū r̄ sustine dñz. **D**eniq̄

frater charissime noli in vanū grām acci/ pe q̄ data ē in te. **N**oli obmurmurare. noli ingrat⁹ esse. sed dic cū p̄beta. **M**iser cordi as dñi in eternū cātabo. **D**ic aīe tue. **B**n̄ dic aīa mea dñoz oīa q̄ intra me sunt nō sciō ei⁹ r̄ cetera q̄ sequūtur. **I**lle ei⁹ q̄ segre/ gavit te ab vtero m̄ris tue. segregauit nūc a seculo. r̄ future hereditat̄ p̄ign⁹ dedit. **I**le q̄ a puero misert⁹ est tibi. dās tibi cor pi um r̄ timorātū r̄ sup̄ afflictos r̄ patiēs. sup̄ addidit misericordiā vt te repeller̄z a secu lo nequā. in q̄ iā demergēd⁹ p̄ne fueras ir renocabilr̄. si licēt̄iā aut magisteriū in ar/ tib⁹ adept⁹ fuisses vt pp̄rias cōiecturas ex alijs recipe. **P**orro magna ē mīa dei hec q̄ neminē e p̄ntib⁹ vlt̄ amic⁹ habuisti. q̄ vo lēs (vt sit) te aliquē magnū eē in seclō fue/ rit aduersari⁹ p̄positi tui. **H**ibi lōge alr̄ est r̄ fuit assidue r̄ ceter⁹ in nūer⁹ in exp̄ietie li bro legētib⁹. q̄m iūmici hōis domestici ei⁹ vt ei succurrāt libet̄. eos nūq̄ liberos esse volūt. q̄s q̄m i m̄sto minor fuerit iūmīca dilectō fuit tū. **D**eniq̄ noli obliuisci mi sericordiā dei i p̄genitorib⁹ n̄ is r̄ germa nis sorozib⁹. i m̄re p̄serti. q̄ ineffabilib⁹ vo nis. eē aī tuū p̄ceptū. te talē aliquē a dño q̄ fuit. velut **A**nna altā **S**amuelē. **D**einde natū r̄ adultū. iugib⁹ fere lachrimis. i hoc te statu (sicut pie sentio) p̄geniuit. **D**em̄s st̄ vt opinor l̄rāz q̄ sup̄ h̄ p̄bet̄ iudiciū r̄ q̄ alterā **A**ug. matrē rep̄ntāt eā erga te. **R**ed des cyvicē orationū tuaz. **E**t i t̄vno nos oēs erga deū int̄cessorē hēbim⁹. **I**ta age s̄ r̄ vale in dño felicit̄. **S**up̄plico recōmēda ri p̄i nr̄o venerabili dño priori dom⁹ v̄e r̄ singul̄ fratrib⁹ habitātib⁹ i ea. **E**t hōdū scripta hēo q̄ tibi mittere disposui. tu inte rim stude i vno voluminū **A**ug. sup̄ psalte riū. qd̄ ap̄d vos eē noui. **E**st ei doctrina hec xp̄iana. tibi tuisq̄ silib⁹ q̄ q̄tidie psallitis supra modū vtil̄ r̄ appropata. q̄tin⁹ ex fa/ uo arido l̄re psalmoz. mel sapidissimū in ternoz sensuū cātādo noueris eliq̄re. **I**te r̄ r̄ b̄n̄ vale cū tuis patrib⁹ r̄ fratrib⁹. orem⁹ p̄ iūmicē. **S**criptum quinta decembris.

Sequitur alia epi/
 stola ab eodē edita de fratre suo nicolao
Venerabil̄ p̄r r̄ dñe in t̄po dilectis/ sime. nō indignē obsecro caritas vr̄a. si idip̄z qd̄ agit̄ r̄ hucusq̄z egi stis. p̄sumo r̄ monere dez sup̄ filio vr̄o. fra tre meo **N**icolao. **A**ultū quippe solitor

Epistole quedam
 stola ab eodē edita de fratre suo nicolao
 venerabil̄ p̄r r̄ dñe in t̄po dilectis/ sime. nō indignē obsecro caritas vr̄a. si idip̄z qd̄ agit̄ r̄ hucusq̄z egi stis. p̄sumo r̄ monere dez sup̄ filio vr̄o. fra tre meo **N**icolao. **A**ultū quippe solitor

2

D

lia epi

quia multū diligo. qm̄ (si nasoni imo et pericēte credim⁹) res est solliciti plena rioris amor. **S**upplico igit̄ pavid⁹ r̄i xp̄i visceribus / s̄ynceritatē vestre dilectōis ob testoz. vt nō deseratis opus vestz in eodē fratre meo. quin fragilitatē suā in aiaz cozpoze / pia iugiter cōpassiōe suppozetis. **E**t hibete q̄so vos assidue talē et talē erga eū / vt oēs necessitates suas etiā cozpales cuz oī fiducia vobis aperiat. **A**lio q̄n p̄iret et facili in simplicitate aut timorositate sua aut p̄ feruozē indiscretū in lachrimis. aut alijs religiōis q̄ p̄ se dura ē exercitijs. **S**citis quoniā supra vires est op⁹ qd̄ p̄fessus est. adeo vt ammirer et extimescā vehementer. dū meū recogito. et deficerē si nō esset spes in deo. et post eū in vobis amāde p̄r̄z in alijs fratrib⁹ vestre religiōis de q̄b⁹ sperandū rōnabilr̄ esse censeo. q̄ nō crudeles sunt / nō indiscreti vt p̄dere sināt aiaz pro qua dn̄s mortu⁹ est. et quā tanta cōcordia secū assumēdā post lōgas p̄batōes decreuerūt. **C**redat igit̄ p̄ oia serz sua / vestro cōsilio sicut credituz eē p̄fido. secur⁹ reddoz nō p̄ibit. nec peat obsecro p̄coz et supplico. **S** habeā in eo oratorē p̄petuū ap̄d deū in quo bene valete. meminerit⁹ q̄s mei peccatoris. **S**criptū Parisi⁹ in nocte concep̄tōis virginis **M**arie gloriose.

E. Epistola incitatu
ua ad sp̄ialem profectū.

Carissime frater / libēter tecū diuidō si qd̄ boni dn̄s paupi suo suggererit. Ego sum paupz et mēdic⁹ / sed spero qd̄ dn̄s sollicit⁹ erit mei. et tu filr̄. **U**n̄ oro ē clem̄tiā. vt eleōsina cōis sit nobis de largitate mensei. **O**ccurrit hodie domin⁹ mendico suo cū suauissimo pane de celo. **D**ulcis admodū et gr̄sus s̄mo in / fusus ē in aurib⁹ meis sonuit enī lectō apo calip̄ et de multitudie tātoz misterioz p̄ tē est apud me breuis versicul⁹ pla cape nō sufficio. sed nec pauca q̄ obscurius sonant. **D**edit domin⁹ vt aliq̄d breuiter et dulciter sonaz vnde traheret affect⁹ vtinā donet etiā vt hoc ip̄m ap̄iat intellectū. qz si spiritualib⁹ vides liquidū / manet tamen carnalib⁹ occultū. **V**olo ergo te participē fieri h⁹ m̄ueris. **N**ā tunc vere comites indiuidui sumus / cum in christo vnū sapim⁹. vnū querim⁹ et ad vnū tendim⁹. **A**ppo / ne aurē et ascultra diligētē quod sonat val

de dulciter. **Q**ui h̄z inq̄t aurē audiāt qd̄ sp̄s dicat ecclesijs. vicēti dabo māna ab sconditū et dabo illi calculū candidū et in calculo nomē nouū. quod nemo scit nisi qui accipit. **A**udis iam frater celestē vocē vtinā et interiorē cordiū nostroz. audituz tāgat. et vim virtutis illius sentiam⁹. **S**er mo viuus est. et oī acceptōe dign⁹. **D** q̄ celestis vox que nil terrenū fatur. q̄ si caro nō capit capiat sp̄s / quo nimir⁹ tor⁹ hic s̄mo plen⁹ est. **V**erba inq̄t que ego loquoz sp̄s et vita sunt. **S**p̄s est qui viuificat caro non p̄dest quicquā. **N**on ergo sentit archana superne reuelatōis. homo exterr⁹ stante qui ait. **A**nimal homo nō capiat ea que sunt sp̄s dei. stulticia enī est illi. et nō potest intelligere qz sp̄ialiter eciaur / spiritualib⁹ ergo loquit̄ qui sp̄ia facta carnis mortificat. et mundū odio habet. et maliḡna diaboli consilia respuūt. **N**i eni p̄mitiās sp̄s habentes qd̄ sit hoc absconditū manna ignorare nō possunt. qz hoc gustando. potius q̄ legendo vel audiēdo didicerūt. **D**atur autē manna dilectis filijs. et amore deo patri feruētib⁹ q̄ eius volūtati semp̄ placere. eius gloriā studēt querere. **E**t si nō hoeres accipe manna interioris mētis. exprimit dulcedinē siue cōsolatiōem sanctorū in hac vita. **E**st igitur cōgrū⁹ sensus. **V**incenti dabo māna ab sconditū / contēnenti carnalē consolatiōz dabo sp̄iualē. respuētī terrena et exteriora bona. ostendā celestia et interiora carniata / que merito sui excedunt oīa alia delectamēta. **T**alia ac tāta etiā existūt. vt dignus nemo sit cognoscere nisi p̄us discat vana et vilia solacia cōtēnere. **S**criptū est enī. vir insipiens / non cognoscer et stultus non intelliget hec. **L**iber autē et p̄ pugnadīs vicijs / et malis consuetudinib⁹ vincendis aliqua latr⁹ ir̄ducere. **S**icut quondā filijs israhel in deserto habitātib⁹ deus manna pluit. ita et modo spiritualib⁹ filijs suis / gratiā interne consolatiōis contra tēptamenta tribuit. **T**am diu filij israhel illō cibo aliti sunt. donec terras p̄missio nis attigerent / et q̄ diu electi in mūdo p̄ grināt / pane vite et intellectu fouēt. **D**oncc deposito corpe. terrā viuētū intrēt. **D**um āt de frugib⁹ illi⁹ terre māducare cepissent statim māna desijt. et dū sc̄i assumpti fuerint in beatitudis glā. amodo non idigēt

Epistola
necesse nostro mote / spirituali alim
Et h̄z inq̄t aurē audiāt qd̄ sp̄s dicat ecclesijs. vicēti dabo māna ab sconditū et dabo illi calculū candidū et in calculo nomē nouū. quod nemo scit nisi qui accipit. **A**udis iam frater celestē vocē vtinā et interiorē cordiū nostroz. audituz tāgat. et vim virtutis illius sentiam⁹. **S**er mo viuus est. et oī acceptōe dign⁹. **D** q̄ celestis vox que nil terrenū fatur. q̄ si caro nō capit capiat sp̄s / quo nimir⁹ tor⁹ hic s̄mo plen⁹ est. **V**erba inq̄t que ego loquoz sp̄s et vita sunt. **S**p̄s est qui viuificat caro non p̄dest quicquā. **N**on ergo sentit archana superne reuelatōis. homo exterr⁹ stante qui ait. **A**nimal homo nō capiat ea que sunt sp̄s dei. stulticia enī est illi. et nō potest intelligere qz sp̄ialiter eciaur / spiritualib⁹ ergo loquit̄ qui sp̄ia facta carnis mortificat. et mundū odio habet. et maliḡna diaboli consilia respuūt. **N**i eni p̄mitiās sp̄s habentes qd̄ sit hoc absconditū manna ignorare nō possunt. qz hoc gustando. potius q̄ legendo vel audiēdo didicerūt. **D**atur autē manna dilectis filijs. et amore deo patri feruētib⁹ q̄ eius volūtati semp̄ placere. eius gloriā studēt querere. **E**t si nō hoeres accipe manna interioris mētis. exprimit dulcedinē siue cōsolatiōem sanctorū in hac vita. **E**st igitur cōgrū⁹ sensus. **V**incenti dabo māna ab sconditū / contēnenti carnalē consolatiōz dabo sp̄iualē. respuētī terrena et exteriora bona. ostendā celestia et interiora carniata / que merito sui excedunt oīa alia delectamēta. **T**alia ac tāta etiā existūt. vt dignus nemo sit cognoscere nisi p̄us discat vana et vilia solacia cōtēnere. **S**criptū est enī. vir insipiens / non cognoscer et stultus non intelliget hec. **L**iber autē et p̄ pugnadīs vicijs / et malis consuetudinib⁹ vincendis aliqua latr⁹ ir̄ducere. **S**icut quondā filijs israhel in deserto habitātib⁹ deus manna pluit. ita et modo spiritualib⁹ filijs suis / gratiā interne consolatiōis contra tēptamenta tribuit. **T**am diu filij israhel illō cibo aliti sunt. donec terras p̄missio nis attigerent / et q̄ diu electi in mūdo p̄ grināt / pane vite et intellectu fouēt. **D**oncc deposito corpe. terrā viuētū intrēt. **D**um āt de frugib⁹ illi⁹ terre māducare cepissent statim māna desijt. et dū sc̄i assumpti fuerint in beatitudis glā. amodo non idigēt

recreari nostro more / spiritali alimonia.
Unus tñ panis est / qui angelos pascit et
 boves. alias in gloria z viatores in gratia.
Sed est qd me multu mouet. qz ples
 sibi de esse mana causant. plures qui illo
 refici vsueuerunt / gustu iam pdiderunt. Que
 est alia causa hui' ariditatis z ispidi oris
 vestri nisi quia ad egena z infirma mudi
 hui' reuersi estis. **H**emete egressio nis
 vestre ex egipto. **D**ies ille memoriale no
 minis dñi in sempiternuz recordet. nulli
 dubium quin man' domini vobiscu erat.
 alioquin in seculo remasissetis. **U**bi est er
 go ille spūs. ille p'mialis seruoꝝ. **I**nten
 tio firma: p'positu immobile: fortis vt
 mors dilecto. **Q**uod amodo armati egres
 si estis mundu / dum constati aio oia pfer
 re aduersa vilia z aspa allensi estis. **I**nsup
 z cu gaudio venistis ad motem dei ozeb.
 ad audiendu legē dei vite z discipline. dñi
 monita senioru libeter audire. z fm ea re
 ligiose viuere rndistis. **C**ur ergo nunc vos
 itineris teder. cur ad sarcinas seder. z gra
 uati ingemisistis. **N**ā p'pter tps z annos
 de fructib terre p'missionis botros z ma
 lagranata alijs afferre z ppinare deberetis.
 z ecce vobis mana etiā deest. **C**onuertimi
 ni filij reuertetes qz si corpe nō estis reuer
 si ad seculu / tamē corde adhuc tenemī in
 varijs desiderijs terrenoz. **P**rochdolor
 multi spiritalr exiit egiptu. transeūt ma
 re rubru. ambulāt p desertu. portāt taber
 naculu et vasa eius. sed nō intrāt terraz p
 missiois. **P**ene oia accidit eis q' p'igerūt
 filijs israel qui murmurates p'tra moisen
 penituerūt qz educti sunt de egipto. **S**ic
 sic quā plures hodie repiunt. qui mundu
 relinquūt parentes z amicos deserūt pec
 catar z vicia plangūt. **P**reterita carnalia de
 sideria abhoiant. ignorā insticie normā /
 ad manū magistroꝝ ducti. sequuntur. **U**
 tam xpi crucifixi aspiciūt lz ingū dñi sua
 ue in obedientia z abnegatōe ppria ferūt.
Ita vt omnes pati z seruētes sunt ad labo
 res / ad abstinētiā. mites ad increpatōes
 humiles ad obiectōes. patietes ad corre
 ctōes. z ad aduersa quelibz z indigna con
 stantissimi. **S**ed nō in tali seruoꝝ omnes
 pdurāt. **N**ā aliquāto tpe egressiois. i. con
 uersiois sue pacto / min' cauti z solliciti de
 pfectu suo incidūt in varias tēptatōes. et
 egritudines passionū. ita vt nōnulli se in
 cepisse cōtristēt. **Q**uidā vero deliberant

z modū excogitant redeūdi. **A**li autē et fl
 māserint / cū repore quodā z vsu / asinaria
 molā trahūt. z parua deuotōez z affectuz
 habēt in his q agenda didicerūt. laborio
 sar dura oia sentiūt. qz mana nō habēt / ce
 lū eis videt enū. z terra ferrea. qz neq ce
 lestia cōtemplari / neq agrū cordis virtu
 tibus deuot' exercitijs excolere sciūt. **D**i
 cunt tñ qz libent essent deuoti: libent ha
 berent virtutes: vellēt se vicisse passiones
Sed nō sufficit tñ bñ velle: si deest man'
 z opa. **O**portet q laborētis / q vim nature
 faciatis. sicut dñs dicit **R**egnū celoꝝ vim
 patit: z violenti rapiūt illō. **V**iolētia op'
 est. z scitis q sciti nō ocio z somno pmerue
 rūt regnū dei. **U**sq'quo tardatis: z qre nō
 armamī z passiones. vt obtineatis virtu
 tes. z diuersas cōsolatōes suscipere digni
 ueniamī. **Q**uāto ampli' tardaueritis. tan
 to peius sp fiet: z sine dolore z labore op
 ratā reqem nō percipiet: petite z accipiet
 qritez inuenietis. pulsate z aperiet vobis
Pigritia z negligētia vos tenēt. sed cōtra
 has. p'rio accingimī. z bellate plia domi.
Quid negligitis p'riu pfectu: certe p'rob
 est / z p pace vestra erit labor vester. **D**icit
 scriptura: modicu laborauit / z multa reqez
 inueni. **S** forte rnderis aduersus vi
 ciaz passioes / certare q's semper p't. **D**ul
 te sunt z pene insuperabiles vt nobis vide
 tur: q's tantā sustinere p'theratōem. **A**udis
 te incredulū z rebelles. delicati milites z fl
 ui pigri: laborē attēditis. pugnā p'sidera
 tis: s' de p'mio z victoria cur nō cogitatis.
Et qd est ois labor ad eternā requiē: z qd
 breuis exercitatio. ad bone p'scie cōsolatō
 nē. **O** si inciperet / z fortit ac integre ppo
 neretis: qd mō insuperabile putat: vt ali
 qñ ita viciosus q's reper' est: cū diligētia
 cū perseuerātia boni virtutes negauit. **U**
 det vobis laborio suz vicere passioes v'as.
 s' nisi edomite fuerint: nūq' hēbitis verā
 cordis reqem. **Q**n ergo alij cū deo sunt in
 deuotōez bona pace: tūc vob erit tristitia
 grauedo et tediū fors et int'. **N**ūq' erit se
 curi et veracit leti nisi mortificauerit car
 nalitates v'as. **E**t si nō trahat vos scōꝝ
 religiositas / et plimoz deuotō: terreat sal
 tē miserabil' inopia v'ā. et dūne vltōis sen
 tētia. **E**gregabo sup eos in q't mala: et sa
 gittas meas p'lebo i eis: z sumēt fame: et
 deuorabūt eos aues mor'su amarissio: sat
 pure itonāt versiculi isti: et v'ina cōuertāt

B

Epistole quedā.

vetustate vestra/ quatenus innovati et feru-
di effecti/ meliores vos quod die et alacri-
res faciant. pmissa spissant. Vincere aut
dabo manna absconditum. Si volueritis
et audieritis me/ bona terre comedetis.
Dietur vobis. p spina rosa pulcherrima/
et pro tribulo candidissimum liliū. Magna
sunt hec dulcia et consolatoria a cupienti-
bus perficere. **N**o ergo te conturbet homo
dei. no te deiciat multitudo victorū. Cre-
de deo et spera in eo. et eris melior quā fuisti.
Dominus pugnabit pro te et tu tacebis/ in-
telligis ne hoc? Dominus ipse dabit fortitu-
dinē. vt resistas in pigritia excutias. et cō-
cupiscenti animo no cōsentias. et tu tace-
bis. quia tibi hāc potētia no ascribes. te
propter hoc no eleuabis/ sed deo totū pu-
re tribues. qui assistit a dextris pauperis/
etiā quantū valet hominibus abscondere. et ni-
hil aliud quā infirmū et inopē. te cōfiteri. Si
quādo insurrexerit frater tibi. et dixerit quod
no libenter audis. esto patiens et tace. Illa-
tis malis dominus respondebit. Iustus enim do-
minus inultū no patietur abire quocumque no-
cinum verbum. Quid tibi nocere potest alte-
rius malicia. si contra te inflat. si detrahit
si obiurgat. Scipm magis perdit quia bo-
nus no est. Nā si tu bonus fueris. et in pati-
entia māseris/ nil mali tibi intulit. sed po-
tius meritū tuum auxit. Tu clarior ex ob-
probrio corā sapiētibus. tu pbarior ex vir-
tute patientie. Nemini nocet prauitas al-
terius. neminē ledit verbū contumeliosū/
quā diu ipse pius et immotus fuerit. Omnis
homo qualis interi⁹ est. talis ei exterior ad-
uersitas erit. quia si tu bonus simplex et rect⁹
ac deum timēs probaris/ nemo tibi boni-
tatem iusticiā et pacem tuā potest auferre/
nisi eam voluntarie reliqueris. Non est ma-
gna patientia/ quā parua res perturbat. Di-
sce ad min⁹ tacere ad iniuriā: quia pruden-
tis est tacere in tempe malo. Qui vincere
desiderat/ victū se tradat. Cogita de coro-
na: no de iniuria. et quomō possis aliū sa-
nare: no quid possis e contrario quasi zelo
iusticie motus mīdere. Si ille no ignoscit
tu ignosce/ quia vt frequēter maiorē habet
culpam quā alteri irascit/ quā qui iratū parit.
Diserorū propriū est conq̄ri. et impatiē-
tium cit⁹ pmoueri. et causas alijs impone-
re. Tu ergo esto libenter reus vt fias ante
deum innocēs: tu primo a teipso incipe.
J et sic poteris etiā aliū sanare. Audiatur ta-

men qui zelū videt habere aduersus alio-
rum defectus/ qui indignat si quid contra
iusticiā agitur. quā recte et prudēter ageres
si zelum tuū etiā contra cōmōdem tuam
exereres. et quod in alio reprehēdis. prius in
te emendares. Cum ergo aliorū culpīs ira-
sceris/ quid iuuat de oculo fratris tui festu-
cam tollere/ et tue impatiētie motus no co-
hibere. An tibi videt no etiā festuca s; po-
tius trabs illi culpa. Vide ne forte ex tuo
iudicio/ trabem suspiciose reputas: quod
corā deo vir festuca habet. Non fidās ni-
mis propo iudicō. quoniā homo est no
deus. siue tamē magnū siue parū fuerit
vtilius tamē semp teipm cōsideras: quia
et tu peccor es et curatōne indiges. In quo
ergo aliū iudicas teipm condēnas: cur ea-
dem facis. Quid eni mihi prodest/ si aliqū
verbis meis sanauero: et in proprijs meis
passionibus mansero. Bene illi cui malicia
cedit in bonū: sed vobis mihi. prope salutē in-
teremptorū: no est iudiciū māsuēti cordis
inconsiderate aliū corripere: aut correptōe
modū transire: vel no posse motū inuēctō-
nis differre. Donec ira in mansuetudinē
et zelus amara redeat in dulcedinē. For-
tan tūc videbis no esse tāte culpe reū quē
reprehēderas: ac etiā magis excusabis: si-
per quo prius subito indignabaris. s; et
tue malicie impurabis no in cōgrue: quā
tillum no potuisti iniurie pferre. Iugebis
quoque plus iniustā correptōem/ quā illius
culpam. Pudeat igit te nōdum didicisse
quos fratris defect⁹ tolerare: qui quod die
infirmatē propria/ ab alijs desideras por-
tari. Cur ergo eandē misericordiā non ex-
hibes alteri? quā optas fieri tibi. Reuerte-
re ad teipm. et ptimefce: ne graui⁹ deli-
quisti indignādo et male ferendo: quā frater
tuus peccando. Ille forte casum suū mor-
yt agnouit fleuit: et de cetero cauere propo-
suit: tu vero impatiēs et incōpassius. pec-
catū tuū nec insperxisti nec fleuisti. Adhuc
ille satis bene in corde suo p amorē recuz-
stat. et nihil mali de te existimat. sed se mai-
gis humiliat et sup se iustificat. Videas er-
go ne ille qui videt peccator. in regno dei
te precedat: et tu cū iusticie psumptōne. si-
milis fias supbo phariseo quā reprobar⁹ est
a dño. propter suā supbiā: aduersus pub-
licani humilitatē. Ecce iā: aliq̄liter au-
disti karissime quō teipm debes vincere:
et zelum cōtra propria yicia exercere. **S**u-

Epistola de castro

dia habent ad septem.
Hanc mi in ego nunc nunc
modo curi dolo quod me
si sum magis curi dolo
habent in oim rebus opibus. si
no est p̄uāne i rebus. aut cum
ledit: magis potest dēnā
quē i p̄ncipio suū nōdum p̄p̄
pendēdū est. aut nōdum p̄p̄
currēdū est ad corā. hōmīnū
si abscōllū suū quā p̄uāne
ris quā no dūre ad dēnā. p̄p̄
dat oculi: tūc oia op̄ma: oia
rudētia nec iēdas p̄uāne
oia: quā nemo illi sapienter
in tempore manū a dēnā: hōmīnū

deus ergo magis ac magis proficere et semper
 aliqd viciose consuetudinis amputare. Si
 cut negligētia vicia nutrire solent et virtutes
 amittere. Ita diligētia / quelibet inueterata
 mala euertit et expugnat. Nam et si labor
 est in principio pugnet tamē cum videris
 paulatim hostes ruere / consolaberis de p
 spero sine Impedit nos valde: qz nō aude
 mus violentiā inferre nature. **Q**uan
 tos labores faciūt homines pro terrenis
 lucrandis: et nos p eternis bonis marce
 scim? **N**auta perit mare / mercator circuit
 regiones. miles fert arma bellica. rusticus
 vomere scindit arua. et sine labore nō que
 rit diuitias et honores obtinere. vt quid
 ergo nos virtutes sine magna sollicitudine
 adipisci credim? **H**odie aliqd inchoa
 re. et cras modicū addere. et sic diebus sin
 gulis virtutē virtuti / propositū pposito iū
 gere / proficit hominē virtuosum. deuotum
 purū sanctū et religiosum. deo carū. et ho
 minibz gratiosum. **H**oc ordie pmeret ho
 mo nomē nouū in calculo clausum: quia
 calcatis vicijs efficit cādidus interi? et se
 pe frui consolatioibz supne dulcedis que
 ignote manēt carnalibz et tepidis. **R**u
 minem? ignē sedula mente / pntem vrsu
 lum / aduersus detestabilē defidiā ad igni
 endū nos et frēs nostros / i amorē spiritua
 lis processus / vt et vicia nostra curentur et
 donatōes celestū virtutū / in nobis auge
 ant. **N**ec enī fraudabit a desiderio suo si
 deles certator. es. spūs scrūs: qui vt virilit
 certaret horatoria voce insonuit dicens.
Vincenti dabo manna absconditū

Epistola de custo
dia habenda ad seipsum:

Rater mi in xpo dilecte / videas q
 modo caute abules. qm̄ dies ma
 li sunt / magna cautela est seruo dei
 habēda / in oibz verbis et opibz suis. **N**ā q
 nō est pūsus i rebz suis. aut cito ledit aut
 ledit. et magnuz damnū sentiet in fine. qd
 qd i principio fuit negligēs aut pceps. **D**iu
 ppendēdū est anteq̄ fiat aliqd. et sepius re
 currendū est ad cordis habitaculū. ne hō
 sit absqz cōsilio sicut gens p̄ua et exaspe
 rās q nō direxit ad deū cor suū. **I**gnē prece
 dat ocul? tuus oia opa tua. et oia age cum
 prudētia nec icedas p aliena facta. te neg
 lecto. qz nemo illo sapientior est. cui? ania
 sua semp in manibz ei? est. **N**ō h3 homo ca

riorē thesaurū nec meliorē substantiā sus
 p terrā (si bene cogitauerit) q̄ aiā suā
 Debet igit vigilare et semp esse i custodia
 aiē sue. qz nihil compari p̄t saluti ei? **S**a
 lus ei? p̄sistit in veris virtutibz. odit et ab
 hominā om̄e viciū. Quāto quis nitit cō
 traria. tantomagis accedit ad virtutes.
 quāto virt? ampli? placet. tanto plus dete
 stat eius contrariū. **C**ognitio vicio: uz
 multū p̄dest ad supandū vicia. plures nō
 cognoscūt in veritate p̄rios defect? et qui
 dā q̄uis sciūt / nō satis pōderāt. aut si pō
 derāt / cito oculos auertūt et obliuiscūt qd
 tolerāt. **N**ō est ita faciendū karissime frat
 sz resūtdū est sp̄ malicie et iniqtatiz reme
 diū inq̄rendū et auxiliū a deo flagitandū.
Daxime est autē obuiandū moribz pas
 sionū in principio pugne. qz si magna cre
 nerit. infirm? hō vbi erit? **E**x pua te fit se
 pe grauis inq̄erudo. et ex verbo vno nascūt
 tur verba mltā et de modico risu. scaturit se
 pe grādis dissolutio. **P**arna p̄umelia ge
 nerat stultiz et incōsideratis hoibz difficilez
 exitū et pfundū vuln?. **B**ene ergo et prudēt
 agit q̄ om̄ibz neglectis. se custodit iudicat
 et ordinar. **T**anto min? p̄t vnusq̄sqz p̄uide
 re sibi quāto pronior est ad cōsiderandū
 alios. **D**esiderās habere pacē. debz ha
 bitare in syon. hoc est vtile homi qui non
 inuenit requiez in hoc seculo. vt cōfugiat
 ad dñm. et cupiat cito dissoluit esse cū xpo
 quia non est ali? qui p nobis pugnet nisi
 ipse q̄ fecit nos. **S**i sentis insurgere vicia
 oppone remedia que scis tibi esse vtilia. et
 que audisti ab alijs. cogita semp si tibi de
 seruiunt. **Q**uoridie bellū gerendū est. qm̄
 tēpamur q̄tidie. nec est vici? qui viciōsam
 cōsuetudinē sepe rebellare sentit. **D**olere
 tamē debet qz adhuc i eo malū viuūt. et nō
 dū perfecte sibi mortu? est. **A**ccipienda est
 semper noua fiducia. licet sepe deficiat hō
In speciali pponendū est et cōtra illa vi
 cia que magis molestāt. et frequētius adue
 niūt. aliquādo ira. aliqñ supbia. aliqñ cō
 cupiscētia. cor hoīs tribulat. et vehemēter
 inflāmat. sed scuto orōis. aut gemitu cor
 dis. aut inuocatōe sancti nois iesu. est oc
 currendū. et in celū respiciendū vndereni
 et om̄e auxiliū. **E**t qm̄ sic orer vel p̄similr.
D bone iesu succurre mihi mō. **E**ya dñe
 deus adiuua me **Q**uid ego miser agam si
 ne te: qd incipiam? et quō finia dies meos
 deus meus? **D**elius nosti. quid tibi sit

Epistole quedam

necessariuz magis. qz et hoc quotidiana docet insectatio. et qualr euades/ docet et docebit spūsceti vnctio. **I**bi igit qre an/ pliu 7 consiliū. 7 ab eo postula tui cordis refrigeriū. **C**onsidera teipm. quid qris in opib/ tuis: quid diligis: qd nō diligis. **S**cōm desideria sua fit homo stabil' aut vaghs. **Q**ui multū conspicit. 7 multa habere vult. quō in se manebit: **D**ispigitur in oēm ventū celi. 7 capif laqueo desiderij terreni. **P**arua res est sepe. ppter quā ad ipsi scendā/ generat' homi perplexitas magna sed qui oīa a se expellit. pmittēs vnū qdōqz stare sicut inuenit/ bene in pace erit. q' vero multis se ingerit/ ac multa ordinat 7 regit/ iste seipm ledit: perdit. **E**t quia magister vult esse in rebus alienis/ nō est mirū si nescit esse discipulus in suis. **Q**uanta adhuc discere habet que nō videt. quātz illi adhuc deficit. 7 o q' longe stat. **Q**uid g' vult se intromittere de alijs 7 que emēda/ re nō potest: **A**ut cur se implicat talib' q' ad ipz n̄ p̄tinēt: **Q**uid p̄tinz ad me mōs: **E**t tantū cogites de te. 7 aliud quodcūqz fuerit p̄ncias procul a te. **I**n ista cogitatō ne inuenies te. 7 custodies. 7 pficies ma/ xime crīs sepius liber a suspicacōe 7 indignatōe/ paz curabis de exterior' occupatōe/ 7 gubernatōe eorū que sūt in do/ mo. **D**ilecte frater domin' custodiat te ab omni malo. custodiat animā tuā domin'.

Epistola pro cōfor tatōne cuiusdam tēptati

Ascipiamus carissime de manu dei q'cqd voluerit sup nos venire de'. nihil enī sine iustar' certa causa agit in terris. **E**t ideo curemus nos deo subijcere cor nostrū 7 sensum nostrū vt respiciēs humilitatē 7 patientiā nostrā. bñ disponat desiderij nostrū. **I**nclinem' nos sub scāz glorioza maiestare ei'. qz puluis sum' 7 cogitem' q' magnū dignū sit vt re cogitet aliqu' de nobis de'. **E**t hac humili estimatōe sensus nostri/ 7 accusatōe culpa rū nostraz/ pfessioeqz iusti iudicij dei (q' vt frequēter occultū semp autē rectū est) aprehēdam' spem 7 pfidentia ad ipm. 7 ore inus largiter. ac ab alijs etiā intime flagitē' orōes q̄tin' sua maxie pietas nostrā miserā 7 tribulatōem tantaz tentationū imutare dignet'. **N**ec ideo diffidam' de nobis. qz multa cōtraria sentimus 7 pati

mur. 7 sepius q' vellem' 7 graui' q' alijs tēfamur. **U**el qz incōstantes sum' 7 tā paz laborare possum' seu q' totiens cadimus 7 tarde resurgim'. **A**ut q' tā in denoti 7 aridi inuenimur 7 puū appetitū ad virtutes 7 ad deū sentim'. **D**ia ista solent bonis accidere. et sepiissime deuotissimi. talia sunt expti. **C**ū ergo talit' nos affligi senserim' in tristitias totidē dño humilr dicam'. **D**ñs de' si dign' nō sum/ nec tibi placz vt liberet a pressura cordis mei/ saltē hoc mihi largiri digneris/ vt paties sim. vt non murmurē cōtra virgā tuā qua me pcutis. **V**emor eteni bñ sum qd canif in ecclia tua. **T**ōsiōib/ p̄sur' expoliti lapides: 7 qz illic introducti oīs q' p̄ xpi noie hic in mūdo p̄tinēt. **P**ropter qd peto vt quacuqz pro culpa ista patior/ ad meā purgatōem semp puenire facias. 7 p signo clemtie nō reprobatiōis furore/ capiēda eē doceas. **D**ebem' ergo sic nos dño. in integro affectu resignare 7 p' eius bonitati pfidere q' audem' postulare. **E**i' creature sum'. 7 ipi cura est de nobis. q' vocauit nos ipse adiuaabit nos. 7 custodiet nos a tēptatōe hāc eternū. vt nō velim' cū hoc mūdo gaudere neqz latāviā quā multi tenēt/ denuo abutlare. **A**mmoneo te attēde scripturas scāz. **S**eq' vis xp̄z. an mūdū istū: **C**redis apostolo an magis pho: **C**hrist' dicit itate p angustā portā q' ducit ad vitā. **E**t iterū. **T**ollite iugū meū super vos 7 discite a me qz mitis sum 7 humilr corde. **D**icit apl'us. **N**olite formari huic seculo 7 si scōm carnē vixeritis moriemini. **N**emo vos seducat inanib' verbis. **Q**uicūqz sunt xpi/ carnem suā crucifixerūt cū vicijs 7 cōcupiscētijs. **E**go xpo cōfixus sum cruci. **E**go stigma ta dñi iesu in corpe meo porto. **H**ic mūdus crucifix' est 7 ego mūdo. **D**ia arbitror vt stercoza vt xpm lucifaciā. **I**sta sunt herba apl'ica. **S**z apd phos 7 seculi prudētes/ talia nō inuenies. **E**t q'uis aliq' gentiles p̄tempū diuiciaz laudabāt 7 voluptates spernebāt. **E**t eorū doctrinā multi bodie p̄mendāt. **D**e xpo tñ nihil sciebāt. nec eterne vite amozē/ id agebāt. sed euanuēre in cogitatōib' suis. **E**t oēs (ni fallor) homines cupiūt eē cū xpo 7 ad pplm ei' p̄tinere. s; pauci volūt sequi vitā xpi. **I**te dicit cū se diabolu odiret ei' vestigia nolte seq' s; vita paucorū p̄tinētū se a seclātib' actibus carnalibusqz desiderijs oñt/ qz multi

sunt ex pte ei? Opa pbant cuius fuus qs fuerit. **Ait ergo xps.** Qui seqt me. nō ambulat in tenebris. sed hēbit lumē vite. **In mūdū hūc ego veni** vt q nō vidēt videant z q vidēt ceca fiant. **Ac si diceret Ego hūilior paup in hoc mūdo apparui hoīb.** vt exēplo meo. efficiantur simplices z humiles. z intelligāt opa dīna. z celestia miracula/ ad credendū mibi. **Et q seiplos pctōres z quodā mō recos z inscios cognouerit/ per grām meā illūiari digni erūt.** sicqz capiūt deuota hūilitate/ qd sup bīz apd se sapientes/ neqz intelligere queūt. atqz idcirco i cecitate cordis z stulta opione manēt. est mātēs suā doctrinā certiorō meā at dubio sam. z mūdo exicalē. **Sicut oli iudei xps pntē in carne p tēneb. sic mō plures carnales eū p tēptui hūit. z in cecitate. pchdo loz p suerāt.** **Valunt potē credere sibi qz euāgelioz carni magis fuisse qz deo.** atqz ideo lōgos opāt dies z voluptuosos sup terrā. celū autē respicere negligūt. z qz velocit tollent nō attendūt. **Dec si cogitas/ nimirū senties meli eē seq hūiles dēu crucifuz z passum p nobis. z merito debere nos pati cū illo. z relinq a pntib z amicis in hoc mūdo.** **Hanc igit apd eū q te vocauit/ z ne discedas ab amore ei.** s3 ascēde arborē crucis vt inde videas ihm ābulantē. z viā ad eternā vitā pparantē. **Dec ē viā ait ppheta ambulate in ea. Via crucis vita nostra. viā electorū. viā paucorū. viā amara. viā vite z salutis. viā breuis. viā directa. viā laboris. viā pfectōis. Via inqz crucis est sed ducit ad glām. ad latitudinē. ad regnū electorū. ad multa milia z freqntiā angelorū. ad dulcedinē mirabilē z interminabilē. ad longitudinē dierū in seclm seculi. ad desideratū finē oīm fruicionū z appetitū cordiū. ad reqem z pacē securissimā. ad iocunditatē z exultatōem amenissimā.** **Que breui quodā versiculo q cātāt in festo scē crucis. pulchre tāgunt. Serui crucis crucē laudēt. qui p crucē sibi gaudent vite dari munera.** **Quia ergo vita xpi crucifuit/ d3 vita xpiani etiā crucē esse.** **Et mlto magis vita monachorū clericorū. z oīm religiosorū in cruce erit.** **Extra crucē nō est sal.** pter crucē n veniūt ad regnū xpi. **Opor tebat pati xps. z resurgere a mortuis z ita intrare in glām suā.** **Si aliā viā qrim/ eram/ z in pditōem ducimur.** **Et q crucez fugere cupim/ in mediū lacus ardētis pū**

cis z sulphuris incurrem? **Cruc nrā/ eter no cruciatui pparata. est delectabilissima. la bor nr. ppetua reqe donāda leuissim est.** **Frangere volūtātē ppriā/ crux est. z forte q maior vitē ē. s3 in iferno qsrnqz vl i mīmo sua volūtate vitē cū sp qd nolit pati cogat qd voluerit nūqz accipiat.** **Fili inqt recor dare qz recepisti bona in vita tua. z lazari filii mala.** **Comedisti bibisti z saturat es nimis.** **Deliozaz delicioza elegisti tibi vestimēta z ornat es.** **Risisti. cātaisti. salta sti. p re leticia. nec phibuiisti cor tuū a volu ptatib. s3 qd cūqz libuit. sine d dicitōe implesti.** **Et hec existimasti pte tuā. z regnū z tuū. z glām tuā. nec de lazaro quicqz cogi tasti. quantū egeret. quantū pateret. qntū infirmaret.** **Recor dare ergo fili. qz recepisti bona in vita tua. z lazari filii mala.** **Nūc autē hic solaf. tu vero cruciaris.** **Ille du z viueret crucē habuit z ad modicū spaciū se sustinuit. tu du z viueres. celū tuū in fra habuisti z libētē vitā i delicijs ppraxisses. sed nūc ille nec penā corpis nec aie patif. sed in reqe beata lerat. tu vero z mō crucia tū in aia habes. z postea siml in cor pōze z aia torquēdus condēnaberis.** **Dec me ditare inter tētarōes tuas z dno aspirante. cessabit eam i petus.** **Nā solet ardor ardo re expelli. z labor labore grauiore minui.** **Sta ergo in loco isto quē elegisti. z deua pacie clipeū d ictus tētarōnū. mori eligēs magis qz cedere antiq hostis veratōibus.** **Qui vicerit ait spūs scūs. faciā illū colum nā in paradiso dei mei z scribā sup eū nomē p̄ris mei nomē ciuitatis noue hrlm.** **In sup scōzū exēpla intuere. z corū suffragia iugit qre.** **Demto qntū scī p vita eterna laborauerūt. in q nūc cū xpo sine fine regn res gaudēt.** **Quāto in mūdo despectiores z patipiores fuerūt/ tāto nūc glōsiores z nobiliores in celo fulgent.** **Propt amōzē igit xpi/ z locus z status iferior sp pl/ pla cere d3. z dulcescere cordi tuo. qz vaitas ē/ in hac vita aliqd appetere.** **Quāto in ife riori z hūiliori statu qs fuerit/ tāto verius sepe bona agit. z facilius habita custodit.** **Si ali j pcedūt nos/ qd ad nos.** **Sequa mur ihm hūilitate z simplicitate z nō cu remus hūanā vanitatem.** **Nos ppter xpm stulti ignobiles z infirmi.** **Nos ppter illuz libētē simus abiecti z nouissimi reputati.** **Ego inqt sum vermis z nō homo. obpro briū hoīm z abiectio plebis.** **Que maior.**

Epistole quedam

gloria q̄z cū xp̄o gloriari in cruce. Que ma-
ior consolatio cordis. q̄z portare viuente
imaginē crucifixi. Confortare igit̄ et esto
robustus. et ne timeas qz ego tecū sum vt
liberēte dicit dñs. Compassus tibi locu-
tus sum tanq̄z infirmo vt parit̄ in dño cō-
solari. p̄ ip̄m cōualecamus in ip̄so. amē.

Epistola de cōuer-

sione et p̄seuerantia in bono proposito.

Dilecte frater/ intime cōgaudeo ti-
bi qz inuenisti locū deo scribendi
Sic dñs noster ex hinc bñdictus
q̄ te dignatus est vocare ad suū seruitium
Agnosco hāc vocatiōez donū dei esse. qm̄
nō ex meritis tuis sed fm̄ misericordiā su-
am. de seculi vanitatibz te eripuit. et in ele-
ctā societate p̄ducat. vbi audires atqz ocu-
lis etiā cernerēs/ q̄liter illi fuirēs. Quam
multi diuites nobiles et potētes/ quā mul-
ti sapiētes lrātiz famosi adolescētes ī hoc
seculo miserabilr fluctuāt et abicere iugz
dyaboli a suis ceruicibz nō p̄ualent. nec il-
lo spū adhuc mouent̄ vt seculo renunciet̄
Vanitas vanitatuū. mundū diligere/ et
que dei sunt min⁹ curare. venit tps veniet
cito tps qm̄ oēs seculares et carnales dele-
ctatiōes/ sil finē hēbūt. Et tūc relinquērl
inuiti p̄ns seclm̄ q̄ mō volūtarij nō sunt/
abrenūciare p̄p̄is ei⁹. Tu at̄ dilecte frat̄
maiorē grāz a dño accepisti. qz int̄ tot so-
dales tuos/ a multis piculis corp̄is et aie
a laqueis diaboli es p̄seruat⁹ et in loco ap-
to ad saluādā aiā tuā constitut⁹. Quā-
tas grās deo debes q̄ tibi regnū suū p̄me-
rendū obtulit/ qd̄ diues pecunia posside-
re nō p̄t. Et q̄ mirāda dei grā vt inualid⁹
et impit⁹. sanctorū viāz fortiter ambulet.
quā robust⁹ et doct⁹ vix seq̄ valet. Recogita
vbi nā sunt olim tecū studētes. vbi illi fa-
miliares socij cū quibz viuere et ludere fm̄
carnē dulce erat. cū quibz pegrinari in re-
motis ptibz nō amore xp̄i s̄z cupidine tpa-
lis p̄cessus et lucri/ iocundū tibi videbat̄.
q̄z multi iā obierūt q̄z multi etiā vagi in se-
culo remāserūt. Bene de ip̄f cū sc̄to moy-
se dicere potes cōsideratis finibz eoz. **U**i
nā sapient̄ et intelligerēt ac nouissima pui-
derēt. Audisti alios romā p̄gere et p̄ bene-
ficijs laborare/ alios p̄sius residere et ad
magisteriū tendere/ alios p̄ceptis dignita-
tibz et p̄laturis/ in medio ppli iā exaltatos
esse. Tu at̄ quid⁹. Grās deo qz nihil horū

attēptasti vmo et prop̄ xp̄m iā veluti sters
cora ista mūdāna culmina et gaudia repu-
tas. adiecisti etiā teip̄m cōtemnere. loq̄ns
cū beato David. Elegi abiect⁹ esse in do-
mo dei mei magis q̄z habitare in taberna-
culis peccatorū. Tu itaqz elegisti hodie do-
minū deū in patrē cui fuisse regnare est. p̄
quo humiliari in p̄nti seculo/ eterne exal-
tatiōis tibi causa erit̄ pro illo. labor req̄es
penuria diuitie. cōtemp̄t⁹ honor. tribula-
tio p̄solatio infirmitas robur. meror⁹/ gau-
diū tibi semp̄ sit. Et quo puri⁹ et ardenti⁹
cum amaueris/ eo viliora trena oīa cense-
bis. **L**auē tamē carissime ne aliqui per-
mittas maligni sp̄s p̄siliū intrare cor tu-
um. vt p̄tristeris qz amicos et socios reliq̄-
sti. et quia ipsi iā magni dñi effecti nunciā-
tur. et tu adhuc p̄manes in innocētia tua.
Noli audire eos qui te in aliā viā conant̄
trahere. et dicūt. v̄sqz quo sic trāsies? et qua-
re ad altioris stat⁹ gradū nō rēdis? nec ali-
ud op⁹ inchoas vñ alijs etiā aliquē fructū
feras. Solet enī diabol⁹ post aliq̄ tpa cō-
uersiōis/ temptare seruū dei de p̄teritis re-
bus in seculo. de amicoz visitatiōibz. de
multoz socioz suoz p̄uersatiōibz/ q̄tin⁹
talibz cogitatiōibz eū retrahere possit ad se-
culū. aut impedire a p̄fectu et ab obliuioe
mūdānoz. **S**ed crede exptis/ nocet ser-
uo de p̄memoriaz retractatio vite seculari.
qui nōdū plene sibi est mortu⁹. **N**ocet eti-
am p̄suasio blanda multoz loquentiū de
altiori gradu. et meliori loco q̄ veluti sapi-
entes/ prudēter consulere volūt. sed sensuz
xp̄i/ in abiectiōe et humilitate/ in fuga mū-
di et tenore artioris vite nō habent. **H**am-
nudū xp̄m seq̄ aut recusant aut pigrescūt
incipē. **N**e videant̄ p̄rimis solaciū subtra-
here. Et quia grām nō sentiūt quibz deus
sibi seruiētes et om̄ia relinquētes imbuet
confortat/ durū sermonē hūc esse dicunt/
om̄ibz amicis et rebus p̄p̄ijs abrenūciare.
Et sicut ipsi sapiūt. ita et alijs libēter p̄sua-
dent. **S**ed h̄ tales loq̄tur sentētia saluato-
ris. **L**auēte inq̄t ab hoibz. **M**ulti enī sunt
q̄ pulcris sermonibz/ et aptis vt ip̄f vide-
tur/ rōnibus viā lenē et planā cōmēdare sci-
unt. et hoicm̄ impitū qm̄qz iustificāt et lau-
dant atqz p̄ tales f̄mones/ bene p̄ficiētē/
et firmē stantē/ qm̄qz vacillare faciūt. **V**e-
runtamē deus conterit dentes eoz in ore
ip̄soz qz iuxta iter sanctorū nō ambulant
neqz loquūt̄. **N**ō veniat aīa mea in p̄ciliū

eorū. et dom' eorū lōge sit a me. **¶** Deo q̄
frater dilecte nunq̄ placeat tibi talia audi
rez multomin' credere velis. Siue enī dia
bolus instigat siue hoīes fabulent. qd̄ in
cepisti i eo p̄manas obsecro. Recurre ad
euangeliū et optimū audies remediū. Qd̄
prodest homi si lucret vniuersum mūdū/
seipm̄ autē p̄dat. Hoc apud te semp̄ retine
et cui' vis man' pugnauerit cōtra te. scuto
euāgelico ytere. **¶** Sed solēt quidā hoīes
sine spū et scia dei obijcere qn̄ q̄ seclō renū
ciantibz. Ergo q̄ in seculo sunt pibunt. et
vos soli salui eritis. Aut nō p̄t aliq̄s veni
re ad celū. nisi ita viuat sicut vos viuitis.
¶ Quid fabulam sic iniuste cōtra deū et ser
uos dei? Neq̄ hoc x̄ps dixit. neq̄ serui ei'
ita locuti sunt. Bñ facite iuste viuite. et mā
data dei custodite. et nemo vobis salutem
negabit. Ad hec illi iterato. Mandata in
quibz vellem' euare. sed nō possum'. si de
bem' lucrari victū et necessaria vite/oportz
nos sepe cōtraria agere. Qui cū seculo cō
uersamur/secularia negocia quō cauebi'
¶ Si ista p̄fecte cōsiderat' et picula atq̄ fal
lacias mūdi nō ignoratis. qd̄ ergo obloq̄
mini qz fui dei mūdū fugiūt. et monaste
ria deuotōrū aut cōgregatōnes intrāt. vt
deo sine tali impedim̄to seruiāt. Si imi
tari nō vultis aut nō valetis/ad min' con
gaudere et adiuuare bonos p̄vestra salute
deberetis. **¶** S; nō plus frat' de istis qz nec
talr loq̄ntes excusatōem hñt de pctis suis
Cōstant' igit' age. x̄ps q̄ tibi incipe dona
uit. ipse p̄ficiet cōsolidabitq̄. in fine p̄po
siti tui. Ecce tps breue. mors incerta. oīa
caduca in mūdo et vana. Multi iam in se
puler' ferent q̄ diu se viuere estimabāt. Re
cesserūt a mēoria hoim̄ q̄ in ore versabant'
oim̄. **¶** Nolit mūdus p̄ntes. absentes nescit
deserit moriētes. Beati' ergo p̄tenere fal
lacz seq̄ veritatē q̄ nob̄ p̄cedat vitā et.

Epistola de pia

memoria defunctorū.
¶ Ultū iam t̄pis p̄terijt dilecte frat'
In p̄decreuerā aliqd̄ p̄ pia memoria
defunctorū caritati tue insinuare
et maxie p̄ntū nostrorū et amicorū specia
liū. oīmz deuotōrū quorū noīna de' in li
bro vite scribere dignet. et inter sc̄tōs suos
collocare aīas eorū in celis/sicut et corpo
ra ap̄d nos sepulta sunt in terris. **¶** Hos
debem' libēter p̄ eis et pro oibz fidelibz de

functis orare. qz hoc op' summe caritatis
est et mie. **¶** Sicut igit' nobis subuenire pōst
mortē desideram'. ita et eis quantū meli'
possumus dño opitulāte subuenire labo
remus. Qui enī p̄ aiarū liberatōe fidelis
et sedulus fuerit. nimirū sibi p̄ plurimū
proficit. cū pro talibz orās neq̄ se spoli
at fructu orōis. et insup sibi recordatiōem
mortis adducit. et vix sine p̄pūctōnis grā
ad solita redit. sciens qz oēs vīaz vniuerse
carnis ingressuri sumus. et qd̄ illi iā exple
uerūt/certissime sibi cōstat futurū. **¶** Ore
m' igit' p̄ caris nostris. qz p̄ modicū ipos
seq̄mur. et cū meli' habuerint. oīno in ea
dē necessitate recordabuntur nostri. Non
sit fides nostra ore ten'. neq̄ q̄ i facie sunt
respiciam'. sed dilectiōem faciamus siue
p̄ntes siue absentes corpalr fuerim'. **¶** Cari
tas enī nunq̄ excidit. et q̄ se in veritate dis
ligūt/seipos obliuisci nō poterūt. In ne
cessitate probat' amicus fidel'. Etenī impi
um et crudele nimis/si videas frat'r tuum
aut cordis tui amicum. carceri traditū vel
flammis iniectū/nec moueris ad fletū. et
cū manū porrigere possis/nihil agis cari
tat'. at etiā si loq̄ aliqd̄ p̄ eius quiueris li
beratōe clauso p̄trāscas ore. **¶** Fidelem
samaritanū/qui viso hoīe vulnērato a la
tronibz et expoliato/mīa mot' est. **¶** Deu
p̄icernarū magistro/q̄ oblitus est ioseph
sui interptis/cuz de carcere esset eductus.
¶ Sic timeo qz multotiēs cōtingit. cum ali
q̄s amicorū obierit et p̄ se instāter orare pe
tierit/ac fidei viuentiū se p̄mēdauerit/q̄ nō
nunq̄ obliuionē accipit. aut puā et tardaz
sentit aduenire expiatiōis hostiam q̄ spe
rasset. **¶** Propt' qd̄ dilectissime. meipm̄ et te
pariter amoneo vt pieratis oculū frequē
ter dirigamus ad memoriā defunctorū. et
quicqd̄ p̄ eorū absolutōe nouerimus pro
desse/deuota excōmur festinatōne. ponde
rātes q̄s graui tenent tormēto. et quia nisi
purgati fuerint/ad req̄em trāsire nō p̄nt.
¶ Eorū etenī p̄solatio/maxime in x̄pi meri
tis et sc̄tōrū suffragiis et fidelīū cōstat obla
tionibz. **¶** Simus q̄ seruētes ad soluēda be
neficia salutaria et deuote oremus pro eis
generalr et priuari. Attente vigiliās lega
mus libēter et sepius ad missam mīstrem'
et cum sacerdote vota labiorū nostrorū in
conspectu veri et summi sacerdotis offera
mus. qui est hostia dignissima ad exbau
riendum oīm pctā. In illa hora dum x̄ps

Tractatus.

in altari inter manus sacerdotis deo patri pro salute uiuorum et defunctorum offertur. te ipsum cura cum omnibus tibi in oratione commendatis/offerre in acquisitionem et possessionem perpetue salutis. et ut omnes sint participes huius preciosissimi sacrificii quod immolatur semel in cruce/sufficiens est precium pro peccatis totius seculi. habeas tunc specialem memoriam eorum que tibi sunt commendati. et recita nomina eorum in presentia christi. et reuerenter ac deuote sepius flecte genua cordis tui ubi consistis ante fontem miserationum domini. **Q**uotiescumque etiam te ad preceptionem corporis christi preparas et preceptum tecum habes/esto queso memorum fidelium defunctorum et implorea tanto ardenter misericordiam eius. quanto certius retines in te pignus eterne redemptionis. **S**epe de mane. sepe de uespere. sed in labore et tempore scripture. carissimorum tuorum recogita obitum. quod habeant et quomodo aliquid facias pro eis. quod ipsis potest prodesse et tibi nihil obesse. **A**n te comedita/suspiro ait sanctus Job. **E**x quo uerbo/pietatis tibi et compassiois inuenit opus. ut nunquam cibum corpalem sumas/nisi prius fidelibus defunctis aliquam spiritalem elemosinam mittas. **E**go noui aliquorum tale esse consuetudinem qui signo refectorii facto/se expediunt et uocant orationem ad refrigerium animarum fidelium quorum elemosinis sustentant. etc.

Finunt epistole.

Incipit tractatus

eiusdem de passionibus aie edito anno. m. cccc. ix.

Passio est feruore. effectus et origo cognoscere/prodest anime ad deuotionis scolam uocare. **S**ane que admodum summa uicio est transisse in affectum malicie/ita ut ipsum in uicium ex intimo sensu placeat. sic culmum uirtutis est/transisse in affectum iusticie. **A**ffectus uero/uel est passio ab agente derelicta in potentia cognoscere. uel similitudinem huius passionis. **N**on est autem deuotio sine affectu. **N**am deuotio quod aliud est/est extensio uel eleuatio mentis in deum per prius humilem affectum. **R**ursus. omnis uirtus cum sit affectio moderata et ordinata. uicium ex defectu modum ordinis in affectibus pueniat/nunquam non salubris erit affectionum passionum cognitio. **P**assionum quippe ignorata qualitate/neque uirtutum/neque habituum/imo nec ipsi homines neque tentationum suarum multiplicium/poterit sustinere

ficiens noticia uel ars adipisci. **Q**uo pacto denique sicut oportet orabimur mente. orabimur spiritu. iubilantes in cordibus nostris et laudantes deum in psalterio decacordo cum cantico in cythara/et desideriorum et affectionum que suauem hanc armoniam reddere habent/naturam ignorauerimus. **S**entiuntur ab idiotis et simplicibus aliquando experimenta literales affectus nec negamus. **A**erunt ad ditione doctrine multum profert. **H**ac profide ratione promoti sunt sancti pres. notati poemate et artem? in quorum ore uix aliquid nisi de passionibus aiarum/sermoverfabat. **P**resente igitur materia de passionibus et earum conditibus/de causis et effectibus. de modo que uentur di eis/placuit sub aliquibus considerationibus pertractare. **I**d quod reliquum erit (multa autem relinquetur) inueniet apud sanctum Thomam in prima secunde. vii. q. xxi. et deinceps **A**dditiona quos allegat doctoribus.

Prima consideratio

Passio est inclinatio quedam uel cooperatio seu similitudo conuenientia/derelicta ab agente in passum. per quam trahit quodammodo ipsum passum ad agens aut eide cooperat uel assimilatur et refugit contrarium. **E**erte quemadmodum ignis generans ignem ex acre/relinquit in igne genito caliditate et leuitate que leuitas suo pondere uel tractu mouet sursum ad simile ignem. et dum illic est quiescit. odit uero locum deorsum tam que sibi non conuenientem et refugit ipsum neque quiete huius in illo. **S**ic homo proportionabiliter affectus per amorem ad aliquid inclinat ad illud. **E**t si non habet desiderat seu concupiscit ipsum. **E**t si adipiscit quiescit et delectatur in eo. **O**dit uero contrarium. et abhorret approximationem eius. et si ei coniungitur. dolet seu tristatur. **E**t he sunt sex passionibus tres respectu boni simplicis. et tres sicut respectu mali. per ut infra docebit. amor. concupiscencia. delectatio. odium. fuga. dolor. uel inquietudo.

Consideratio II.

Passio quilibet in seque cognitionem uel conuictam ut in cognitionis. uel non conuictam ut in non cognitionis. **H**uius itaque quodlibet ens naturale suas inclinationes certas. tanquam rememoratum et directum ab intelligentia non errate que deus est. **A**git appropinquat deus omnia tanquam boni summum sui ipsi diffusiuum. et propter seipsum creauit omnia tanquam finis omnium.

ideo bonū quod habet rōem efficiētis et finis ponit a beato Dionī. primū nomē dei. Consequens est igit q̄ in re qualibet derelinquat de passionē. que sit assilatio quedā vel coaptatio et cōueniētia vel inclinatio et tendētia ad ip̄m. fm ordinē sue sapientie. in q̄ fecit oīa in nūero pōdere et mēsurā. De caute inclinatio general' ad finē nēvltimū p fines p̄cūlāres et p̄cūlos/nominat q̄nq̄ appetit' vel affectio natural'. q̄nq̄ pōdus rerū. q̄nq̄ tract' seu tendētia. q̄nq̄ amor insit'. q̄nq̄ lex. q̄nq̄ reglā. q̄nq̄ instinct'. q̄nq̄ eq̄tas natural'. q̄nq̄ sedus rex stabile. q̄nq̄ sensus nature. aut aliq̄ tali vocabulo. S; res eadē est. q̄ sepe nihil dicit sup additū ad ip̄a naturā. neq̄ vt accidēs. neq̄ vt habit'. sed vt ip̄a natura tal' instituta q̄ et agente deoz disponente oīa fortiter atq̄ suauit' h; tendere in talē vltimū finē moueri ad illū si absens sit. nisi impediat. et q̄scere in adepto. odire vero contrariū. fugere q̄z. nec in illo q̄scere.

Hoc somniasse visus est Eracit' dicens oīa fieri p litēz amicitia. Hoc q̄z vidit Aristot. enūciāns bonū esse qd oīa appetit. et hūc esse finē oīm deū cōfessus est. q̄ sol' sic est inefficibil' ab alio/ sic ip̄passibilis sol' inuenit'. tam passiōe pfectiuayt ē illuatiō in celo. q̄ defectiua sic dolor in corpe aīa/ to. Nisi fortassis q̄s abuti ausus diceret in emanatōib; diuis repiri passionē. sicut generatōem filij passiuā dicim'. et similr passiuam spūssancti spiratōem.

Consideratio. III.

Passio seq̄ns cognitōez p̄iūctā/ respicitur in oī virtute cognitua. in q̄ passiōes derelictē ab agētib; ichoant. et termināt in appetitiua virtute. ita vt passio tal' generali noīe describi possit q̄ est inclinatio vel mot' pueniēs ex cognitōe vel apphensiōe alicui' vt pueniētis vlt' discōueniētis p̄ntis vel absent'. Et si q̄ dē mot' ille q̄ q̄nq̄ successiu' est q̄nq̄ pmanēs vel immanēs sic est amare. Si in q̄s cōseq̄t ad cognitōez pure sensitiuā/ sic dicit passio aīal'. Si vero seq̄t cognitōez ipsi' rōis deliberātis vel dictātis de p̄cūlārib; agēdis/ sic dicit passio volūtariay vel rōnal' vlt' cōsciētiosa. Si vero seq̄t cognitōez pure intellectualē seu mentalē/ in cui' lūie cognoscunt p̄cūlā p̄cūlā moralia. sic p̄t notari passio sinderif vel mētalis excessus vbi sit

raptus et extasis. Et ita q̄druplex genus passionū p̄t apud hoīem inueniri natura lūi. aīalū. rōnalū. intellectualū. Et q̄m apd phantes p̄cūlā sermo ē de passiōib; b; p̄seq̄ntib; cognitōez sensitiuā/ tā in aīa lib' q̄s in hoīb; eo q̄ ad illas trāsmutatur corpe trāsmutatōe sensibili/ et ad trāsmutatōes istas silt ipse passiōes aliq̄ p̄sequūt. Existimam' idoneū tractare p̄cūlā p̄cūlā de passiōib; hōmōi aīalib;. q̄b; cognitōis/ facile erit p similitudinē et coaptatōem de reliquis tam naturalib; q̄s volūtarijs q̄s intellectualib; habere sermonē.

Consideratio. IIII.

Passiōes aīales/ cognoscūt ex subiecto et effectib;. Sūū equidē subiectū est vis appetitiua sensual'. q̄ respicit bonū tpale p̄cūlāre h vel illō tanq̄s sibi pueniēs. et malū tanq̄s discōueniēs. et hoc sub rōe cōmodi vel icōmodi. q̄ rō iusti p̄prie non est ibi nec fm eā p̄prie sumūtur passiōes. s; magis ip̄e virtutes/ in ip̄a rōne et mēte. Causat ergo motus quidā in appetitiua virtute/ p̄seq̄nter ad apphēsiōem virtut' cognitūe sensua lis exterioris vel interioris. cui' obiectum est vey simplex vel ut quedā adēctio rei cognite ad p̄gnoscentē. bonū vero sup addit pueniētis rōem. Et q̄m bonū cōmodi p̄t cōsiderari absolute sine p̄ctione aliqua vel p̄siderat' nūcyt absens nūcyt p̄ns. nūcyt vt arduū et difficile. atq̄ ita p̄portionabilr de malo. p̄p̄erea fm hoc diuersificat' vel ramificat' virt' appetitiua. et silt passiōes. Est q̄ppe virtū appetitiua y alia concupiscibilis. alia dicit irascibil'. quaz distictio sumit' ex obiectis; nā vis cōcupiscibilis respicit bonū vel malū nō sub rōe aliq̄ difficultatis vel arduitat'. S; q̄m multa supueniūt nata ip̄pedire cōcupiscibile in sua inclinatioe vel tendētia vel dēte circa bonū. et in odio fugae vel in dētatōe circa malum. hinc data est ei tanq̄s p̄pugnatrix ip̄a virt' irascibilis q̄ tendit in bonū adipiscēdū vlt' malū depellēdū/ n̄ vt simplr tale s; vt arduū et difficile adipisci vel euadi. q̄le nullū in deo repit' ideo nec irascibile h̄nt vllam.

Consideratio. V.

Passionū nūer' et sufficiētia sumit' p̄tā a subiecto q̄s ab obiecto. Et itaq̄ concupiscibil' vlt' respicit bonū

Tractatus

commodi absolute. et sic causat amor vel libido quod vel quod est coaptatio vel inclinatio quedam ad bonum et modum. Vel respicit illud ut absens. et sic causat desiderium et concupiscentiam seu cupidum vel cupiditatem. quasi satura gens illud adipisci. Vel respicit bonum et modum ut iam adeptum. et sic causat delectationem vel letitiam vel voluptatem. **D**icendum quod est pro rationabiliter de tribus aliis passionibus respectu mali seu incommodi. Quale si apprehendit absolute sic causat odium quod est disconvenientia quedam et disproportionem passum ad ipsum malum. Vel apprehendit malum ut absens. licet ut imminens. et sic oritur fuga vel abominatio et horror. Aut apprehendit ipsum malum ut iam presens. et sic oritur tristitia dolor et angustia cum silibus. **E**t ita sex repimus passiones in concupiscibili. tres respectu boni. amor. desiderium et delectatio. et tres respectu mali. odium fuga et dolor. **R**ursus ipsa vis irascibilis cum non respiciat bonum vel malum nisi sub ratione difficultatis et ardui ad adipiscendum. vel fugiendum quale nullum est bonum vel malum ut presens propterea manet solum in tendentia vel fuga. nam quicquid est presens vel adeptum ut tale est cadit in concupiscibilis rationem. **T**endit ergo vis irascibilis in solum bonum vel malum absens. tanquam difficile ad obtinendum vel fugiendum seu depellendum. **E**t si quidem fiat respectu boni futuri cum fiducia adipiscendum. sic dicitur spes. Si cum diffidentia sic dicitur desperatio. Si vero fiat respectu mali futuri. et hoc cum fiducia repellendum et oppugnandum sic habetur audacia. Si cum diffidentia sic metus aut timor et oritur. **E**t utrobique fiducia vel diffidentia potest inueniri. nunc cum certitudine. nunc sine certitudine. quibus iste passionibus certitudinem magis importare videantur. **S**ic ergo quatuor habemus passiones in irascibili. duas respectu boni difficultatis futuri. spes et desperatio. et duas respectu mali futuri difficultatis audacia et metus seu timor. **S**uperaddit contra passio respectu mali presentis quam dicimus iram dum vis irascibilis surgit ad vindictam illate iniurie quam iniuria apprehendit ut lesiva proprie excellentie. et inductiva minorationis seu vilipensionis. idem querit vicissitudo quedam lesionis quasi agens contra patientem ut dignum est. et sic fiat quedam equitas. et hoc apprehendit ut difficile vel arduum. **S**ed cur hec passio non habet iram? **R**espondeo quod virtus irascibilis si offendet quod nullo modo satagat vel audeat assurgere in vin-

dictam iniurie iam illate. hoc non fit nisi duplici causa. **U**na quod malum apprehendit ut presens et inevitabile. et ita cadit sub ratione tristabilis et dolorosi. nec erit concupiscibilis ratio. **A**ut hoc fit quod vis irascibilis non satagit in vindictam. et ita cadit a ratione ire. quod reputat quod iniurias satis contra passus est aut contra patitur absque ulla difficultate quam cum placuerit. et ita querat seu querat et quodammodo delectat tanquam in adeptam victoriam. et hinc spei et ad concupiscibilis rationem. **D**ic sequitur arbor

Consideratio. VI.

Passionum animarum propria et velut unica radix est amor seu libido. **A**mor quippe animi malis est inclinatio vel motus surgens in animam. ex apprehensione boni vel tanquam boni sibi. utpote quod valet ad suum esse et bene esse et servandum. **C**um igitur bonum prius sit quam malum (nam malum non dicitur nisi per uationem boni) et habitus non est dubium prior est prius ratione (vnde nec aliquid odio habet nisi quod alicui quod diligit apprehendit esse et iustum) superest ut omnes passiones respectu boni percedant eas que directer de proprio malum respiciunt/tam in concupiscibili quam in irascibili. **I**nter eas vero que circa bonum versantur. ut sunt desiderium. delectatio. spes. desperatio. amor que absolute bonum respicit. percedere habet passiones habentes pro obiectis bonum ut absens. vel ut iam adeptum. vel ut futurum et arduum. aut sub aliqua tali contracta ratione. **H**abemus consequenter quod vis concupiscibilis prior est ad irascibilem. quibus passiones irascibilis frequenter ad concupiscibilem terminentur ut spes aut audacia ad delectationem si vis cant. desperatio et metus ad tristitiam si vincant cadunt. **I**nueniuntur propterea quod omnes passionibus/reducuntur ad quatuor principales. duas in concupiscibili que sunt delectatio et dolor. et duas in irascibili que spes et metus appellatur. **S**ed et sub generaliori consideratione omnes reducuntur ad duas secundum duplicem rationem. scilicet boni et mali. et ille sunt delectatio et dolor. **T**andem fit omnium ad unum velut radicale originem reductio. scilicet ad amorem. id est summario et principalior passio sit delectatio. sequens hunc amorem ut querat in re iam adeptam. **A**mplius vero id est amor seu libido sit propria passionum/fortitur tamen ipsa concupiscibilis nomen a concupiscencia vel cupidine. **E**tiam secundum fictionem poetice dicitur quod cupido de amorem est filius venere. et hoc quod bonum absens vel desiderat

De passionibus an

boni mali
grat. Com
Dicitur et
ligit in
nate
re ut in
boni in
nate
q d by
mago q
opone
gis in
to et in
vel mine
pocit r
ore r a
bre coo
merit
inno
rior n
videm
corpi
didat
fiole
copis
ad ob
trabit
na: m
p q in
duer
biti
aut o
culpa
tra de
cu in
deter
dmoi
Sunt
boie
ne p
ret sub
mimio
tena.
Et ill
sunt h
q puen
puci
creatio
mine
li corr
ificatio
tionis

tum magis facit se sentiri ceteris paribus rone defect? et indigētie tanq̄s opposita iuera se posita magis sentiatur. Silez affigere possum? eāz. cur irascibilis ab ira potius q̄s a speyl audacia noietur. Ira q̄ppe respicit minoratōem seu villipēsionē. q̄ int̄ mala maxie fugit. sicut ex aduerso excellentia magis appetitur. et ita appetitur vt vite p̄ prie aliquādo p̄feratur queadmodū itro/ ducit poeta. Euual? r̄nt ad nifum. Et hic est anim? mortis cōtemp̄tor et illū. Qui vi ta bene credat emi quē queris honorem.

Consideratio. VII.

Passiōes oēs in aialibz brutis/ cenſende sunt bone et pulcre. Exēpli grā audacia et aiositas in leone et gallo. ira i tigridez apro. voluptas i porco hircoz passere. timiditas i leporer oue. fraudulētia in vulpe. adulatio in canesupbia in equo. tristitia melancolica. in catto. auaricia in cornice. Et q̄z passiōes iste neq̄z male sunt vl? deformes in genere moris. cū desit ip̄is aialibz libertas arbitriū/ i qua fundatur rō laudis vel vitupij. Neq̄z turpes dici p̄nt aut male in genere entis/ qm̄ ens et bonū et pulcrū cōuertitur. pro/ p̄terea tantūde; hz qlibet res sit substātia sit accidēs de bono et pulcro quātū de en? re. nec h̄re p̄t malū d̄riū. Ampli? vero qlibet res naturalis dirigitur in suis motibz ab intelligentia nō errāte vt dictū est/ iaz ex sentētia phozū. cui p̄formās se angust. di pit qd? sic res q̄s condidit aministrat. vt eas p̄rios mor? agere sinat. vbi at deest error et adest rei id qd? sibi ē priū. desit et turpitudō necesse est. Ex passiōes in brutis aliq̄n turpitudinis arguim? vel horrem? et odim? et expugnam? R̄ndem? hoc iō fieri. qz nobis et desiderijs nr̄is aduersantur inferūtqz lesionē. aut aliq̄ tali rōne. Don/ stra p̄inde q̄ videtur eē pctā et turpitudies in natura/ quō ad eāz primāz finē vltimū relata pulera sint/ videre facile est.

Consideratio. VIII.

Passiōes aiales/ in hoibz viatoribz sunt vt plimū vitupabiles et male turpes. Inueniem? hoc esse vez nō solū ex determinatōe fidei. s; ex naturali deductōe si p̄spererim? cōditiōne et finem fm̄ quē hō cōdit? est. Hō nāqz cū sit nature rōnalis. ipe fact? est vt discerneret inē

bonū et malū. et vt magis bonū magis diligeret. Constat vero deū eē summū bonū. Ordinat? est igitur hō ad p̄gnoscedū et diligēdū deū. in quo stat sua iusticia. sua bonitas et gloria. Oportet q̄z vt hoc assequatur aliq̄n hō. alioq̄n frustraz insipietur ad hunc finē fuisse ordiatus supra brutalez naturā. Et hac radice veritas phice seq̄ q? hō d; summū bonū summe diligere et magis q̄s pua bona aut q̄s mala. Debz ad opatōes pris sue principalis q̄ est rō magis inclinari q̄s ad illas corp̄is. Debet q̄n to erit iustior iusticia morali/ vel nllō mō vel minus affligi. Debet fm̄ portōem sup̄iorē et diuiniorē ac liberā/ dirigere inferi orē et ei libere et sine cōtradictōe d̄nari. D; h̄re corpus suū tanq̄s instrumentū cōfor/ merōni. immortale. s. nec impediēs s; ad iuuās rōem. ac min? indigēs q̄s corpa ife/ riorz naturaz. S; oim̄ istoz ac similitū videm? in hoibz cōtrarium. p̄pter passiōes corp̄is. que trahūt aiām ad dilectōes for/ didas et malas. trahūt in errores et superstitiosas ifanias. trahūt magis ad opatōes corp̄is q̄s ad opatōes virtuosas. trahunt ad obligatōem. ignorantia. et in detudinē. trahūt ad afflictōes ad rebelliones ad penā et mortē pl? q̄s in brutis et in iustis sepe pl? q̄s in iniustis. Quid sup̄est/ nisi concludere tales passiōes esse cōtra rectū et debitū ordinē nature primit? institute. Dic aut̄ ordo nō aliter p̄ueri potuit/ p̄t q̄s ex culpa libere p̄petrata p̄ i gratitudinē cōtra deū. sicut vidit q̄ deplorās dicebat. Hō cū in honore eēt. et. S; heu iā nō silis s; deterior et turpior. Sūt igitur passiōes h̄mōi vitupabiles. qz tollūt obedientiam. Sunt et malez turpes/ tanq̄z priuātes in hoie ex vitiosa radice modū sp̄m et ordinē. p̄ueniūt q̄ppe iudiciū rōis qd? oportet/ ret subseq. turbāt ligāt atqz tyrānisant dominiū rōis. ita vt nimis sentiat hō illā sentētia. Corp? qd? corrūp̄itur a; grau. at aiaz Et illō Jugū graue sup̄ filios adā. Deiqz multi phozū experiētia et rōe p̄uicti p̄fessi sunt hāc corrup̄tōz. licet ad verā cām neq̄z qz p̄uenerūt. Qadē ex his radicibz q̄ ml̄ti plici? extēdi potuerāt/ necessitas oritur re creatōis hūane p̄ mediatorē xp̄z deū et hō/ minē. alioq̄n finis hūane creatōis i nibi/ lū corruiſsz. p̄ tota sp̄e/ qz n̄ ad glāz sue vificatōis et fruitōis s; ad penā eēne dāna tōnis tota deueniſsz. qd? sapie d̄ine sueqz

potentier bonitati/ neq; decēs neq; rōna
bile ē ascribere. de^o quippe z natura nihil
faciūt frustra. **D**inc ortū habuit illa exda
mario pphica. Nunqd ē uane p̄stitūisti fi
lios hoim. dās intelligi q̄ nequa q̄. **Notē**
tur tū. p his que dictat se q̄ns cōsideratio.

Consideratio. IX.

Passiōes aiales/ p̄ statu nature isti
tute/ fuisse pulcerrime. **D**ui^o
rō est. qz nulla p̄uenisset iudiciūz
rōis. s3 ad obsequiū z nutū eius vel surre/
xisse/ vel q̄uisset. Sic in x̄po neq; dolor ē
neq; cōcupiscētia. neq; desideriū. neq; spē
aut metū inuenire erat/ aut aliā passionis
cuiuscūq; similitudinē/ nisi subseq̄ntē ad im
periū z dictamē rōis. **P**orro qlibet hō
q̄sto ampli^o p̄fecerit in virtutibz moralibz
atq; gratuitis/ tāto reformabit ordo iste ī
eo. ut passiōes nō p̄ueniāt aut obruāt iū/
diciū rōis. s3 pot^o ad ei^o iussione moderēt
Dinc ortū est diuinū illō Arist. verbū. q̄
in virtuoso oīa cōsonāt rōni. Si tū est in
hoibz inuenire talē/ pus q̄ corp^o mortale
hocz corruptibile/ in ducit in corruptibi
litate/ z immortalitatem z absorpta fuerit
mors in victoria. **S**ic fortassis eleuare
naturā hūanā uoluerūt ipsi stoici dū dixē
rūt q̄ virtutes sunt ipassibilitates: nō uti/
q̄ virtuosus nihil sentirēt aut paterētur/
alioqn lapidibz eēt pares. s3 qz passio
nē quālibet/ p̄uenit virtuosus. nec surre/
pit aliq̄ uelut effrenis atq; tyrānifans rōz
s3 stat^o talis ut inā eque facilt adq̄reret
q̄ pulcres cito describit. **E**picurei at qz
naturā hūanā in bestiale detorq̄bant. nec
aliqd porro meli^o aut diuini^o ponebāt in
hoie. dixerūt conseq̄nter passiōes oēs esse
pulcras z optimas. Ita enī de bestijs iam
dixim^o. **E**t ex Arist. q̄ mediū iter per/
ges negaūit passiōes oēs bonas eē. quia
multe p̄ueniūt z impediūt rōem. **A**egaūit
nihilomin^o oēs indicādas eē malas z tur
pes. eas videlz q̄ rōe regerēt. **P**uto q̄
ex istis facile est elicere regulā generalē de
morali bonitate/ vel malicia passionū. **D**ū
enī passionēs regi debēt rōne nec regunt
ille tunc indicāde sunt aut criminalitē aut
uenialiter male/ nā sensualitas in hoie p/
ticipat de uoluntario in hoc q̄ ordinata est
z turpis est. bruta uero nullā hoc mō hñt
cū rōne colligantiā. nec ordinata est eorū

brutalitas obtempere rōni coniūcte quā
nō habēt. **S**ed orit difficultas de pue
ris et fatuis nō habētibz vsuz rōis p̄mit^o
institute. i tantū sunt

sui mor^o illi passioales turpes nō habēt
modū spēm vel ordinē qualē hūane natu
re postulasset integritas. ita ut ueruz sit iu
sta hanc cōsideratōez q̄ nemo uinēs est si
ne pctō sup terrā/ etiā infans uñi^o diei.
Solus x̄ps p̄ pctm̄ p̄mi hois sic habuit
innocentiā originalē sic in solo regno aie
sue/ seruata est iugiter ab instanti sue cōce
ptōis/ talis obediētia sensualitatis ad rō
nem/ qualē primaria nature institutio in
hoie plātauerat. **E**t talē neq; in uirgē
Maria neq; in **J**ohē baptista dū infantēs
eēt/ inuenire erat. Quāuis hec destitutio
nature. nequa q̄ imputaret tūc rationi ad
culpā actualē vel mortale vel ueniale apd
eos. sicut nec apd nos dū infantēs sum^o z
dū nō hz ratio liberū vsum suū. absq; oī
p̄cedēte culpa actualē nō stra. **S**ecus ubi
culpa nrā in cā est. **N**ihilomin^o eēt hic
attēdēda multa circa conditōz stat^o inno
centie. z circa libez dominiū qd̄ habuissz
ratio p̄ oī tpe supra sensualitate tā in pue
ritia q̄ in senio: tā motibz potētia z natu
raliū cuiusmodi sunt nutritiua z vegetati
ua z generatiua: q̄z sensitiuarū sicut sunt
imagiatiua z fantatica. z exteriores q̄ncq;
potētie de quibz nō est hic dicendū p̄ sin
gula sicut nec quale dominiū in istis com
prehensores fuerint habituri.

Consideratio. X.

Passiōnū aialiū general origo du
plex inuenit. **P**rouēit ei freq̄nter a
sensibz exterioribz. agentibz in ipsos
sensus. ut in uisum. auditū. gustū. tactū. et
olfactū. **E**t hic modus in hoie est uelut ab
inferiori. **P**rouēniūt nihilominus uelut a
supiori dū spūs rational. actuat^o hac uel illi
la cognitione/ ex consequēti uolitione vel
uolitione. impat mēbris inferioribz mo
uēs ea. **Q**ue admodū x̄ps horribilē mor
tis apprehensionem imisit a ratione in sen
sualitatem. **T**alis ei colligatio iūgit por
tionē sensualem ad portionem rationally
quicquid actus unius redundāt in alter
rā. **Q**uāuis in non virtuosis/ tract^o sensua
litate sit fortior. z ita fortior/ q̄ nō est ī
ptate rōnis. nō tangi irruentibz primis
passiōnū motibz. licz sub ea sit appetitus

[Marginal note on the right side of the page, partially cut off.]

Consideratio. XI.

[Marginal note on the right side of the page, partially cut off.]

Passiōes... *[Marginal note on the right side of the page, partially cut off.]*

ille et dicitur et aliter. q. nequit ab inuita rone sensum extorere. Secus in pfecte virtuosus. secus in beatis. secus in xpo. secus pterea in statu primario. de q. pbabile est sentire. q. numq. nisi desup impante rone potuisset qd cuq. sensibile forinsec. agere in sensus. alioqn vix haberi pt exi. qn necesse sit ccedere deceptoes et errores potu ille cotingere. p illo statu. et passioes de necessitate puenisse rone. Expediunt at se le uiter q. sentiunt vt dixim. Sane mo nunc apd natura destitut. hmo quado necesse est vt ois nostra cognitio incipiat a sensu deorsum tuc aut de sursum sp. descendi.

Consideratio. XI.

Passiones suas suo mo dicendus e hre sps noster ronal. Silt et ro seu voluntas. Presupponenda sunt hic oia q. de distinctoe sps et ronis et sensualitatis tradiderunt doctores sacri no discrepates in hoc aphis eleuatis. de q. b. alio loco tractauim. duz sciam de theologia mistica vtraq. declarare ta speculatie q. practice conati sum. Et q. r. patitur presens breuitas. dicim iuxta ia notata. q. sicut ad cognitioem sensuale. nat. est se. qui qda mor. ad psecutoem vel fuga dum apprehedit aliqd vel tanq. puenies vt disconuenies. Sic suo mo nata est sequi quedam affecto. loge in purior. ad cognitio ne sps in luce pure itelligentie a fantasma tibus denudate. du se ad lumē eternū desup conuertit. q. si ad speculū qdā eternitat. et ad mōtes eternos a q. b. mirabilr illuinat de. Voluntas silt du in seq. cognitiois rōis q. mediā inter lumē sps et cognitioes sensus. h. in se mor. passionales suo mo. qui in no alterat p se et immediate corp. q. nec fiit organo corporeo mediāte. que ad mo du passioes sensuales oriuntur. q. r. effect. varij sunt in corpe. vt ad leticia sequit d. latatio cordis. ad tristicia pstrictio. ad ira supcalecto. ad timorē frigelecto et ita de reliqs. In cor in gaudio paulati dilata. et maxime ad ateriora ppter quod moueri dicit a medicis versus pectus. In tristicia vero paulati ecōtra. s. ad interiora. et maxi me versus deorsum. In ira vero subito versus pectus. In timore mouet ad opposi. tū subito. In verecūdia subito ad vtrunq. In angustia vero paulatim. Et ita no po nit medici nisi sex passiones iuxta sex mo

dos alteradi cor ipm. Aduertat at stu diosus diligēter hāc de passionibz distin ctionē. qm multa videt inter sapiētes vari etas de mō ponēdi vel negādi passioes. ni si cōcordaret eos ista p̄sideratio siue disti ctio. Posuerūt stoici passiones nō cadere in sapiētē. put. Prosper improbat ex fa. cris litteris. arist. silt. eis p rōes ab expien tia sumptas. dicit. Et intelligamus quid in re sentiūt et eos statim cōuenire vi debim. Concedūt stoici gaudiū sapiēti leticiā tollunt tanq. vanū aliqd et Indicrū nec seuerū. Concedūt et sapiēti amorē vir tutū et odiū vitiozū. et spem bonā. et fugam vel horrozē in honestatis. alioquin nullū in sapiēte plusq. in lapide virtutis locuz linqūt. Regant tamē in sapiēte timorē misericordiā dilectioem irā. tanq. egritu. dies et morbos animi pestiferos sicut no. minat. Licer. in detusculanis. Sic sen tire visus est. Soe. du has q. tuoz passioes abūciēdas in inq. sitōne veritatis. metrica iubet. Tu q. si vis luie claro. cernere verū. tramite recto carpe callem. Gaudia pelle. pelle timorē nec dolor affit. spemq. fuga. to. nubila mēs. yinctaq. frenis. hec vbi re. gnant. Quis in existimauerit boctū. vel altez sapiētē. negauisse. qn plures et varij sint aiaz nostraz ad virtutes et ad vitia sp. rituales affect. Ecce q. differētia nega. tōis et cōcessiois passionū inter phos. ma gis et noibz q. ex re pendere videt cū vera sit p̄sideratō nrā. q. passioes suas suo mo dicendus est habere sps ronalis. Silt et ratio seu volūtas. p̄portōnalr ad appetitū sensitiuū. differēter tamē.

Consideratio. XII.

Passioes spūales. magis attēde de sunt aie ad deuotōz vocate. q. sen suales. vt illas adipisci. et h. eas af fici mereat. Si ei deuotio ē. sic est. eleua tio mēs i deū. p piū et hūilē affectū. vt i q. i. affect. ille nō est intelligēd. ec solū sensual q. frēq. nō ē in nrā. prāte. nec respicit iu. stū vt iustū ē. nec ē solū volūtat. in seq. n. s. cognitōis portōis inferior. ipi. rōis. aspiciē tis fantasmata. s. abs. fantasmate. qm hoc nondū est pfectoz. q. p. s. uetudie exercita. tos hnt sensus spūales istos i apice por. tōis superior. ipi. rōis. q. portio legibz eter. nis innitē. in lumē pure itelligētie. im. pmixte loco et tpi. Et qm noiz gradis ē

sepe penuria. quoz nihilomin⁹ institutio libera est **T**ransferam⁹ deinceps nomina passionū aīaliū de quibz phi tractauerūt. ad affectōes hmōi spirituales. q̄les habet anima. dū cōtemplās deū **A**mat ipsuz vt totū amabilē. **C**oncupiscit ipm vt totū desiderabilē. **F**ruit⁹ z quietat⁹ z delectatur in eo vt in toto bono vt cūqz iam adeptū **O**dit vero q̄cqd ab hoc toto amabili. toto desiderabili. toto delectabili separe p̄t. **H**inc illō sibi vehēmētissimū odiū ad peccata. horroz z abominatio z fuga z detestatio si videant instare. dolor autē acerbissimus z inquietudo molestiusa si forsan affuerint. **H**inc p̄teia spes ingēs dū cōsiderat magnificētissimā z munificētissimā dei liberalitatē. repromittētē eterna **A**udacia rursus magnanimis in aggrediēdo grandia propt̄ deū. **Z**elus q̄z diuini cultus et honoris. **D**espatio at̄ in viribz p̄p̄is. vel de viribz p̄p̄is. vt ex consideratiōe tātorū discriminū z diuinorū iudiciorū inscrutabilū met⁹ ingens. **E**cce habem⁹ in spū passioēs vndecim p̄icipales. **A**morē. cōcupiscētia. delectatōem. odiū. fugā. tristitia. am. sp̄ē. despātōem. audaciā. metū. irā. vel zelū **E**t vt ad vñū dicam⁹ z differētiā p̄p̄iā assignem⁹. passiones aīales vt tales sunt vt san t̄ circa rōem cōmodi vel incōmodi. spirituales vero ad rōem solius iustit̄ vel iniustit̄ respiciunt.

Consideratio XIII

Passiones spūales / hñtes originē ex cōsideratiōe puraz lucida iudiciorū diuinorū q̄ ad bonos z reprobos / hñde sunt iugiter apd̄ deuotos / tāqz centrū aliq̄d vel cardo vel axis vel sid⁹ immobile / intervolutibiles alias q̄lescūqz vnde cūqz surrexerit passioēs **P**uto qz passiones hmōi spūales habuerat q̄ dixit. **D**ñe aī te om̄ie desiderū meū. **E**t rursus **O**cli mei sp̄ ad dñm. **P**ro cui⁹ intellectu placeat vri manuductōe grossa figurali **C**onstituam⁹ nauē in medio mari. ordinemus eā et armem⁹ tā hoibz q̄z instrumentis oibz requisit⁹ sit in medio nauis mal⁹ erect⁹ portans velū expāsum ad v̄toz susceptōem. sit in summitate mali rector nauis ita collocatus qz p̄t quaquersum. sursum z deorsum. dextrosursum z sinistrosursum. aī z retro sp̄icere sibi de om̄ibz. ita vt neqz fluctuos / se clarōes maris / neqz caligines nebulose

neqz vndaz asp̄sioēs. neqz extēsiōes. neqz distensionēs v̄li p̄rietate ventoz / neqz cōcurfus z occursus nauarū seu remigantium seu nauē regentiū / valeat ob stare / q̄ min⁹ inspiciat oīa que vidēda decreuerit. **T**alis rector / z si ferat nūc hac nūc illac p̄ hāc nauē. si circūsonātes etiā vndiqz variās mutatōes p̄dictas p̄peti cōpelliū. nihil omin⁹ libez hz assidue p̄spectū ad imobilem celi plagā q̄z poliū noiā **D**etorquet in sup̄ oculos si et dū placuerit p̄ oēs circūqz q̄z in infimis regiōez **E**xistia talē eē debere sp̄m in nauicla corpis qualis tibi descript⁹ est rector nauis. **A**scedat ipse oportet arcē seu speculā synderisis quā appellauit mystice p̄pha montē dñi. paul⁹ celus tertii. **I**ohes esse in spū **P**rospectat ex illa specula tanqz ex summitate mali stabilem celi axem q̄ deus est. q̄ scz manēs stabilis dat cūcta moueri. **V**idebis qz spūs iste poterit annotare v̄tos passionū variarū tanqz ex. xij. p̄tibz plagis ducentiū originē. a deo. a bono angelo. a malo. a celo. ab innata cōplexione. ab actiōe qlitatū p̄marū. ab actōe qlitatū sc̄daz. ab imaginaria virtute. a spū. a rōne. ab habitibz adq̄sitis vel innatis. tandē a varia cōbinatiōne seu configuratiōe causarū p̄dictarū. **S**up̄ q̄b oibz cōsiderādū aliqd existiam⁹ p̄ singula.

Considera XIII

Passioēs spūales / originari a deo tā mediate q̄z imediate / fatēdū est. **S**i oīs sapiā a dño deo est. z sapiētia d̄ a sapore fm̄ nomē suū **S**i p̄teia grāz donaz virtutes ifundi sup̄naturalr̄ a deo / nemo fidel̄ ambigit. **S**i rursuz virt⁹ sac̄ozū attingit saltē misterialr̄ in sp̄m **S**i deniqz multi sunt tract⁹ dei amorosi q̄les orabat aīa sc̄tā in **L**atic. **T**rahe me inqt p̄te currem⁹ in odorē vngētorū tuozū **E**t hec oīa atqz silia / cū sint passiones ip̄i sp̄i rit⁹ vel causant eas. q̄d sup̄est nisi vt fateas mur deū agere passioēs in sp̄m. vsqz adeo vt iubilet z exultet spūs ī deo salutarī suo **A**mplius vero. si naturā q̄nqz sensuū spūaliūz p̄p̄icim⁹ q̄ suā hñt similitudinē ad sensus corpales / inueniem⁹ qz de⁹ est ip̄i auditui spūali armonia sonorissima. z ip̄i visui lux splendidissima. z ip̄i gustui sapor dulcissimus. z ip̄i olfactui odor suauissimus. z ip̄i tactui amplex⁹ iocundissimus. **P**orro semel locut⁹ est deus per

scripturam suam sacram. qui dicitur et idipsum non reperat semper per singulos ut dicitur Job: reperit tamen aperiendo sensus. ut intelligat huiusmodi scripture: reperit quoque induendo mentem virtute et alto. reperit inclinando. id est spirando. alliciendo. illuando. stabiliendo. ut non solum intelligat sed impleat et amet.

Puto sic affici. postulabat quod dicitur 2o: cupiuit anima mea desiderare iustificationes tuas in omni tempore. **Q**ui rationem vnam reddens quod testimonia inquit meditatio mea est. et eodem filium meum iustificationes tue. Bonum certe desiderium est desiderium iustificationis domini. quod scriptura sacra tradit. quod desiderium qui deserit. volens inniti proprie vel aliene prudencie humane. volens preterea sequi desideria cordis sui. et ire in adinventionibus suis. ut tandem fallat fallat inter varietates affectuum videlicet orientium. necesse est. put infra docebitur.

Consideratio .xv.

Passiones spirituales ab angelo dei bono frequenter immitti credendum est. **N**olo quisquam expectet nunc preteritum studiose modos quibus angelicus spiritus copulari potest ad humanum illustrando ipsum afficiendo. monendo. et docendo. per scrutatio quippe conquisitio fit a doctoribus scribentibus super sanctos sententiarum. **F**atemur itaque quod angelus non illabit in spiritum nostrum. quoniam hoc ipsum solum dei proprium est. quod ita spiritum nostrum solum potest dominum possidere foris atque suaviter. ut sue motioni atque vivificationi. spiritus noster obediat ultro. et sic ultro tamen. ut non habeat fas obniti. **E**t hinc ingressum dei dominum. nominam illapsum. **S**unt nihilominus alii modi quibus angelus bonus agit in spiritum nostrum. **U**nus est per applicationem immediatam sue substantie et virtutis ad spiritum. non quidem naturali ordine per statum penitentis miserie. sed dispensatione supernaturali. **F**acta autem applicatione tali. cum angelus sit substantia luciosissima virtuosissima ac benignissima. quis negaverit quin alliciat et quodammodo trahat spiritum nostrum ab huiusmodi luciositate benigna et suavitate virtute. tanquam si ferrum trahat a magne. vel appetitus ab obiecto placidissimo convenientissimo moveat per ferrum si fuerit spiritus noster purus castus integer et sanus sine dissoluta febrili corruptiois viciose. sine inpositioe sordidarum cogitationum cum desiderijs turpibus et fedis. **P**orro sicut imaginati sunt phantasmata quod actiones celi corporum per omnem

orbem stellaz atque planetaz. et per omnia zodiaci signa format. corporum humanum. influuntque et imprimunt in ipsum concatenato quadam indissolubile. **P**roportioneabili similitudine possumus dicere. quod ex dispensatione dei gratuita. quibus celestis hierarchia a summo usque deorsum per omnem iuncturam spirituale influere habet in humanum spiritum. quibus angelus suo modo. mediate vel immediate. **S**ic seraphim inflammat. cherubi illustrat. throni stabiliunt. **E**t hoc sunt tres vires anime. affectiva scilicet intellectiva et executiva. et sunt tres et portiones superioris inferioris et infima sensualiter et appropriatus prima hierarchia mouere dicitur portiones superioris anime. que respicit propria principia. scilicet portiones inferioris que respicit conclusiones generales et tertia portiones sensualem que ad singularia magis dilabit. **Q**uisquis preterea studiose recogitauerit ea que tangere superficialiter intendimus de causis naturalibus passionum animalium. per quos disponit vel indisponit spiritus ad passiones spirituales. aduertat quantum dominum habet bonum angelus ad inducendum saltem dispositiue huiusmodi illos affectus disponendo vel imitando sensus corporales. tamen inferioris que sunt organice potentie. et hoc modis varijs et pene infinitis. iuxta varietatem applicationum multiplicium. huiusmodi illius cause corporalis. **U**terque de his non est hic dicendum per singula.

Consideratio .xvi. s.

Passiones spirituales perturbant crebro ab immissioibus angelos malos factus. **S**unt quidem angeli mali quantum ad dei partem. quod videtur a peccato. agere sicut multa ad angelos bonos tamen ob subtilitatem vigoris que subest sue. que ob perspicuitatem naturalis ingenij. que propter experientiam diuturnitatem. nunc in naturalibus actibus sursum et deorsum in celo et in terram. nunc in operantibus miracula angelorum et omnium spirituum rituum bonorum. que sunt errant frequenter. **E**xecat eos malicia amens. superbia furios sine lege et ordine. liuor infamies. **E**xecat eos iustum dei iudicium illudens eis et perversissimos eorum conatus aduersus electos suos. **T**ransfiguratur se angelus sathane in angelum lucis sic tradit apostolus. **Q**uod fieri sic vno modo potest intelligi. ut ipse malus angelus celet in natura malicia et horribilos affectus suos fingendo se placidum pulchrum et benignum. ad exemplar angelorum bonorum. **I**mitando preterea doctrinas et obfusationes eorum de bonorum an

ne. prout corp^o ipm summiſtrat aie tanq̄
 instrumentū. **C**ōstat enī q̄ ad instrumen
 to:ū varietatē / surgit in opatōnib^o facili
 tas maior vel difficultas. **V**idemus itaq̄
 circa mechaicas artes q̄ faber alt^o opatur
 cū instrumēto quadrato. alit^o cū acuto. ali
 ter cū hebeti. **S**ic scriptor^o vel pictor. **S**ic
 erit suo mō de varia cōplexione mēbrozū
 2 de his que mēbris ipsis subseruiunt. vt
 sunt spūs corporei. tā radicales q̄ fluētēs
 vt est p̄trea sanguis qui est cōis materia
 tam mēbrozū q̄ hmōi spiritūū. **C**irca
 quod opoziet attendere iuxta traditiōem
 medicorū q̄ sanguis subtilis 2 clar^o in sub
 stātia / tempat^o vero in q̄liratib^o / disponit
 ad gaudiū maius vel min^o fm q̄ntitatē ta
 lis sanguis qui generat spūs splēdidos
 atq̄ tpatos. **S**anguis autē clar^o 2 subtri
 lis 2 calid^o a dominio (qualis est sanguis
 corp^o in quib^o color rube^o dñat) dispo
 nit ad velocissimā iram. cum sit velocis in
 flāmatōnis. et mor^o. s; ira hec / modicū est
 durabilis. cum omīe subtile 2 tenue celerit^o
 resoluat. **S**ivero sanguis fuerit subtil^o
 2 clarus sed frigid^o qualis est in corpibus
 in qb^o aquositas naturalis fleumatis do
 minat. inclināt ad timorē 2 pusillanimita
 tē. q̄ a qb^o dñat vocat^o cordis debilitas. **E**t
 hoc est q̄ spūs a tali sanguie generat^o. est
 modic^o frigiditate impediēte suā genera
 tiōē. **E**st etiā grauis 2 paz inflāmabilis
 p̄trea frigiditatē 2 humiditatē. ideo super
 vt sit ineptus calefacere cor 2 ab exteriori
 moueri. p̄trea neq̄ ad irā neq̄ ad gaudi
 um neq̄ ad audaciā / p̄r inclinare. **S**ā
 guis autē grossus 2 calidus si fuerit niger
 aut tenebrosus 2 ineq̄lis grossiciei q̄ tur
 bidus appellat^o qualis est sanguis corpo
 rū in quib^o color appropinq̄ns fini adu
 sionis dñat / disponit ad tristitiā p̄trea te
 nebrositatē spiritūū. 2 ad irā p̄trea calidi
 tatē ipoz. **D**isponit insup ad p̄tinaciā vl
 ficam irā. p̄trea eoz spissitudinē vel grossi
 cie. **D**elet enī tarde nimis. forma eis im
 pressa. 2 a corpe tarde dissoluū. **S**i ve
 ro sanguis fuerit grossus 2 calid^o / non tū
 turbid^o. q̄lis inuenit^o in corpib^o hūitibus
 cor tpatū 2 epar notabil^o calidū atq̄ siccū
 sed lōge ampl^o siccū 2 vtētib^o dieta medio
 cri / vel in corpib^o tpatis q̄p sanguis forti
 exercitio calefact^o 2 inspissat^o nondū cepit
 aduri 2 denigrari / nō disponit ad tristitiā
 sed ad cōstantē audaciā. quā quidā vocāt

fortitudinē cordis / disponit q̄ ad medio
 crem irā q̄ leticia frāgit eam cū ad eā sint
 magis proni q̄ ad tristitiā. **S**3 si ex vebe
 mentissimis causis ira fortis excites. in tali
 bus tarde sedat^o p̄trea grossicie seu spissitu
 dinē pdictorū. **S**anguis autē grossus et
 frigid^o nō tamē turbid^o / qualis est in cor
 pib^o hūitib^o cor tpatū 2 epar siccius 2 fri
 gidius temperato sed magis siccū q̄ frigi
 dū. vt vtētib^o dieta generatiua de se me
 diocris sanguinis. reddat hominē medio
 cre in oib^o accidentib^o animi. vt nō magis
 sit pron^o ad hoc q̄ ad illud. **S**ed in tātū
 differt ab his quorū sanguis est tpatus. q̄
 niā ex dispositiōe sui sanguinis est solid^o
 siue cōstās in inchoatis p̄trea grossicie
 spiritūū suoz. **S**ivero sanguis sit gros
 sus 2 frigid^o 2 turbidus / sicut in habētib^o
 epar eq̄litate frigidū 2 siccū tpatō. vel am
 pli^o frigidū. 2 vtētib^o his q̄ generāt hmōi
 sanguinē / disponit ad celerē 2 permanētē
 tristitiā 2 ad lentā vel tardā irā. **S**3 si exci
 tetur ira ex forti causa / nimis p̄seuerat. et
 inclināt ad odiū vel ad rancorē. **F**ortitu
 do tū ire istoz / minor est q̄ in hūitibus
 grossum 2 turbidū atq̄ calidū sanguinez
Sed maior q̄ in hūitib^o ipm subtilē. pro
 p̄trea qd naturaliter odiū inueterat in istis.
Ecce q̄ fm ista 2 filia / sumūt medici si
 gna complexionū. 2 attribuūt alias cōdi
 tiōes sanguineis. alias colericis alias flec
 maticis. alias melancolicis. -

Consideratio XIX

Passiones spūales solent immutari.
 p̄ri. mediate tamē 2 dispositiue / per
 actionē q̄liratū primaz. **S**ub
 seq̄tur hec cōsideratio ad declaratiōes p̄e
 cedētis. **N**ā varia dispositio sanguis atq̄
 spirituum / causat^o principal^o a multiplici
 actōe qualitatū primaz. **S**umam^o at p̄
 manu ductiua declaratiōe pdictorū exēplū
 qd in ebrijs quotidie cōspicim^o. **C**onstat
 enī aliquos priusq̄ vino se repleuerit / tē
 peratos esse sedatos in affectōibus / qui
 post vinū abundāter sumptū. trabūtur /
 hi ad irā vehementē. hi ad tristitiā melan
 colicā. hi ad leticiā effusā. hi ad spem. hi
 ad timorē. hi ad audaciā. hi ad odiū 2 in
 dignatōem. hi ad benignitatē 2 amicitia
Cur at sit hec tāta varietas / nimirū. q̄ va
 riat^o accidentalis dispositio sanguinis 2
 bumoz atq̄ spirituum / ex actōne vini et

XVII

Considera. XI

P

esse. **D**ille puellaz inquit puerorū mille furores. **E**t in ecclesiastico dicit q̄ stultorū infinitus est numerus. **N**ec autē consideratio docet q̄ saluberrimū est assuefieri. vt animus noster a fantasmatibz quantū possibile est fieri se denudet et auertat in exercitacione sua. **Q**uod qualr fieri habeat te- tigim⁹ alibi in tractatulo de practica theologie mystice. consideratōe vltima. **R**ursus apparz q̄ piculosus sit homini dimittere se nimis labi et pfundari in imagies vel fantasias presertim viciosas et circa pitura. sempz labētia. vt sunt beneficia honores et diuicie. **N**am cū generent habitus ex acibus frequētatis. et habitus causent. naturaliter fit. vt pondere sue inclinatonis sic immutēt imaginatiuā virtutē. et ex consequenti totū hominē. q̄ necessitate quedā trahit homo velut brutū. vt quēadmodū fit in ill quos p̄bs bestiales appellat. **S**ic vniqs verū est. q̄ ois imaginatō pfundata habet suā insanīā vel ebrietatē et quasi demoniaca passionē sicut dicit. **O**rigenes. **L**edit quoq̄ notabilr seu puertit totalitē iudiciū rōnis. patz in philocaptis. patet in ambiciōf. in auaris. in inuidis. in impatientibz. in quibz verisicat illud puerbum. **F**uroz sit lesa sepius patiētia. **E**t ad demū puenit vt dimisso vocatiōe calu. q̄ veniret introire i domū dei necesse est. qz nemo sibi assumit hūc honorē sed q̄ vocatur a deo sicut aaron. alij p noiatū casuz alij p gtm. alij p accusatiū. alij p ablatū. cōtpati passionibz querāt ascēdere. **A**d dam⁹ ad hec cōcursum multiformē flexū et reflectū quē hnt in potētis cognitiuis ipse imagines vel fantasmatā vel spēs adin uicē et cū habitibz passionibz inde sequētibz i potētis affectiuis. ita vt nō sit dubiū quin mirabilior varietas inde resultz q̄ sufficerz causare simplex aliq̄ imago talis. vel fantasia vel passio sequēs. **E**t si fuerit cōcursum ordiat⁹ vt i virtuos. nemo dubitauerit q̄ moriat in suauissima et mirabilis armonia. veluti citharedorū multorū citharantiū in citharis suis quā ipsa inhabitatit sapiētia delectatur audire. **A**lioqn resultat horrenda prozsus et amarissima tumultuatio tāq̄ maris refrāgentis in se et ad cautes fluct⁹ suos. **P**uto nō ob aliud dixisse pphetā. cor impū tāq̄ mare feruēs. **D**eniqz sicut dixim⁹ de imaginatiua virtute. ita pportionabilr suo mō

traducere possum⁹ ad potētias supiores nō organifaras q̄ sunt ratio et spūs. quīs ad actus istaz potētiaz nō sequat de per se corporis immutatio. quēadmodū virt⁹ imaginatiua mutat illd. fit tñ. vt actuata vehemēter ipsa rō. rapiat ad se quodāmō potentiā imaginatiuā et ab actu suo suspēdat eā. **S**icut ipse spūs silt⁹ actuat⁹ rapit ad se rōez et imaginatōem. vt nesciat q̄ huiusmodi est. an in corp⁹ vel extra corp⁹. ea que videt intelligat. **R**ursus fit aliqn redūdantia supiorū haz potētiaz in inferiorē res quēadmodū beatitudo anime/redundabit in corpus et dorabit illud.

Consideratio XXI.

Passiones triplices spūales et rōnales et animales reddūt in virtuosis psalteriū decacordū cū cātico in cithara. **S**pūs enī si quadā appropriatōne loq̄mur psallit. ratio cantat. sensus citharizat. **V**ideam⁹ i primis de psalterio mystico. qd ad exemplar cordis sicut et citharā ars ipsa fabricauit. **H**oiem⁹ ergo corpus seu lignū nostri psalterij vim affectiua supiorē. in qua tot corde sonabiles extense sunt. quot sunt veritatis assertōes vt q̄ deus pater noster est. q̄ deus in celis est. q̄ deus est iudex iustus. et ita de reliquis

quasi digito aliq̄ studiose meditatōis. **S**ed ne qd nimis/spūs hz plectrū discretōis. q̄ tendit remittit cordas sentētiose veritatis. **R**ursus corde tales debito moderamēte tenet p cūsse. reddunt sonos varios fm varietatē passionū. ita vt amor q̄ est generalis et radicalis passio stabiliat pro tenore. **P**orro decē relique passiones. efficiūt decē sonos alios principales de sonis enī lateralibz et appendicis. nō est numer⁹ sicut nec de huiusmodi passionibz. **C**onstituam⁹ si placet pro manu ductōe exemplari. psalteriū aliqd decē cordaz ex decē oratōis dñice sentētijs. sic ex decē preceptis iuxta imaginatōem **A**ugustini vel ex alijs scripture locis fabulari poterat. **P**rimā cordā sumim⁹ ex hoc nomine p̄. et hec appellat patnalis adoptio. **S**ecūdā in hoc noie noster. que appellat fraternalis associatio. **H**abem⁹ tertiā euz dicit in celis. hec est dei exaltatō. **H**abem⁹ alias septē iuxta septē peritōes. q̄ sunt **D**i uini nois sacrificatō. sanctificet nomē tuū

Dei dominatio. Adueniat regnū tuum.
Volūtatū diuine et hūane. In initio. fiat
voluntas tua sicut in celo et in terra. Pro
pria defectio. panē nostrū quotidianū da
nobis hodie. Debitorū multiplicatō Et
dimitte nobis debita nostra Tentatōnū
inuasio. Et ne nos inducas in tentatōez.
Bali eterni notatio. **S** libera nos a ma
lo. **P**ercute cordā primā digito studio
se et attēte meditatōis/ illa reddet sonitū
amoris dei. **P**ercute cordā scdā illa red
det sonū amoris proximi. **P**ercute cordā
tertā illa reddet sonū constātis audacie.
Percute cordā quartā illa reddet sonū ze
li et ire in pphanātes dei nomen. **P**ercute
cordā qntā. illa reddet sonū spei scē. **P**or
ro corda sexta dū tangit/sonat dilectiōem
atq; leticiā. **C**orda septima. desideriu et p
secutōz. octaua dolor et odiū. **N**ona fugā
et horroz. **D**ecima timor et de suis viribz
fidētibz desperatōem. **P**otuerūt heclatio
ri sermone deduci. **I**nsidendo q; etiā corda
prima q; est p̄nialis adoptio si tangat sa
pientē/digito sancte meditatōis / apte red
dit sonū quemlibz virtuose et spūalis affe
ctōis. **S**ic rursus in alia qlibet (q; nō
equa facilitate) repies/ vt sit sonus tuus ml
tiplicatus sup numerū. **E**x qua resonā
tia fit. q; cadūt et recedunt maligni spūs vi
cioz tanq; citharizante dauid. desinat ne
quā spūs exagitare saul. ita vt cuilibz de
cem sonoz principalū/ possit aptari vna
ex transgressiōibz decē preceptoz. **A**d
dam ad hec q; dū meditatio nostra fertur
sup hmōi cordas sentētiōe veritatis. et ad
reddendū sonoritatē religiose affectōnis
seu passiōis. **F**it hoc aliqñ per rōnes sum
ptas eternas/ et ex p̄mis sapiētie p̄cipijs
et tunc reddit sonus in psalterio tanq; de su
pnis. **F**it hoc aliqñ p rōnes sumptas ex af
fectibz et sensualibz exp̄iētis/ et ita resultat
sonus in cithara tanq; ex ifimis. **F**it hoc ali
qñ p rōnes sumptas ex deductōe conclu
sionū p principia p̄ia/ vel p rōcinatōz ab
effectibz ad causas suas sumptā. et ita red
ditur canticū iocundū velut in gutture et
faucibz rōis. **S**ic psallim⁹ spū et mente
cantam⁹ in cordibz nostris cantica domi.
Sic citharisam⁹ mortificatis quodā mō
et p disciplinā deficcatis. alioqñ nō eēt psal
teriu iocundū absq; hac cithara. **S**ic op
tabat psallere. canere et citharisare q; dice
bat. **E**xurge psalteriu et cithara exurgā di

luculo. **S**ed qd precor est. exurgere dilu
culo: puto q; est ad primos grē contēpla
tue radios splendētes p aie regionē pro
tin⁹ erūpe et velut ex sentētia dicere. bonū
est cōfiteri domino et psallere nomī tuo al
tissime. mysticis modis dictis. **A**d annūci
andū mane pspitatis misericordiā tuā et
veritatē tuā p noctē aduersitatis. **I**n deca
cordo psalterio cū cantico in cithara

Consideratio. XXII. d

Per vltima.
Passionales sermones/ assumi pnt
vt inducātur hoies ad virtutē. ve
ritate tamē et discretōne semper obseruata
Laudat Arif. in rhetoricis illa iudicia
apud que prohibent dici sermones passi
onales et veritas nuda pponi iubet. **R**e
cte id quidē. si nulla ex pre iudex quereret
aliūde diuertit a tramite recto iusticie. quē
admodū si nullos vnq; fieri ptingeret pa
logismos. ars de sophisticis et elencis fru
stra esset. **S**ed cū psuasiones passionales
quotidie fieri cernim⁹ aduersus veritatez.
tam per nos ipsos in quibz habitāt hmōi
passiōes ex corruptela pcti q; p alios. q; p
prohibuerit (sicut arguit augustin⁹ q̄rto
de doctrina christi.) quis inq; prohibue
rit eloquentiā seu psuasionē rhetoricā ins
duci licere. p defensiōe veritatis et pro sua
in cordibz humanis plātatōe. vt libēter et
obediēter audiat veritas aduersus pallia
tam et fucatā falsitatē. **A**ddim⁹ in consi
deratōe. q; veritas tamē et discretio/ semp
obseruetur. **V**ale enī pro veritate certarē
falsitas qm nō sunt faciēda mala vt bona
eueniant. **S**ilr nec asserēda falsa sunt/ vt
veritas cōfirmet. **P**roinde si mouere q̄ste
ris aliquē p sermones passionales nō ob
seruata discretōe. nihilomin⁹ magis effe
ceris. q; si equū velocē stimules ad curren
dū sine freno. **S**icut enī discretio/ sine pas
sionali iacet. sic affectio sine discretōne p
cipitat. **Q**ua in re placet attendere quas
industrias obseruat discretio. **D**iscretio
pmittit sepe passiōes aliq; viciosas suc
crescere. dū plantādis virtutibz curā impē
dit. **D**ocet quippe eā/ pabola euangelica
de nō extirpandis pro oī tēpe zizanijs. ne
siml eradicet et triticū. **R**aro enī vel nunq;
germinat in nobis triticū virtutis/ sine zi
zanijs aut paleis alicui⁹ vanitatē. p̄sertim
cū primū necesse sit eē illd qd aiale est. fm

aplm deinde illud qd spuale **V**iderint er
 go q̄ indiscrete se habeat eruditores pue
 rozū vel alioz aialiu hoim/qui paz diffe
 runt in moribz a pueris/si protin^o eos q̄
 fierint exuere ab omi passiōe viciosa. eos
 velut ad spūalem senectutē subito puebe
 recontēderint. **S**i demū sine ordine r tē
 pe zelus eozū. non fm sciam implacabili
 feruore imo furore passiōē oēm pseq̄ mo
 liatur. **A**mpli^o vero pmittit discretio pas
 siones aliq̄s germinare vel crescere/nō qz
 placeant aut pulere sint/sed ne deteriores
 inualecant passiōes. sicut retundit cla
 uis clauo. r dolor est medicina doloris.
Sic enī respectus humane laudis/vel ti
 mor infamie/vincit aliq̄n turpiores adul
 terioz r stuproz r rapinaz aut alioz hu
 iusmodi flagitioz/opatōes **S**ic tolerabi
 lius est pmittere diuisionē odiosam fieri
 inter q̄sdā psonas/q̄ impudico se amore
 pmaculent. **S**ic ad felicē reipublice mi
 stratōem/inducitur ipsi pncipes aliq̄n p
 fame repromissionē. **S**ic ad lrās cogno
 scendas pdest pueris emulatio quedā (lz
 viciosa) vt socios exuperēt. **R**ursus di
 scretio sicut pmittit passiōes aliq̄s vitu
 pabiles sic aliq̄s laudabiles/psertim ferui
 das r sublimes q̄nqz cessat inducere. si in
 deteriore exitū. eas versum iri cognouerit
Utputa si parere sibi. si frenum suum pa
 ti postea recusat. **N**on enī p̄ntia tātum
 mō spectare satis hz discretio sed rerū exi
 tus prudēt ip̄sa metit. **A**hil ē subli
 mi^o sed nihil piculosi^o r tentatōibz magis
 expositū/q̄ ambulare p̄viā affectōis amo
 roicē dū reuementiā in se hz. sic amor vti. z
 d. r. reuementissima est passiōnū **P**ostre
 mo placet ipsi discretōi. sobria mens r mo
 desta. si tñ sollicita est ambulare cum deo
 suo. p viā mādatoz suoz. r hoc via regia.
 a patribz trita. tanq̄ si iumentū sit apd de
 um. tanq̄ p̄trea sit a sina quā agitāt iesus
 in hirlm. **P**lus inq̄ placet tal^o qdā rudis
 mens. r arida terra sine aqua/q̄ si reiecto
 freno discretōis/q̄reret ductu pprioz affe
 ctū in mirabilibz sup se p̄rupta mōtiū
 p̄replātōis. p alta r sublimis sapie. p desi
 deria flāmantia q̄bz accendit felicitē qdē si
 discretōi sp̄ in beferit/saluare se in mōte et
 illic/despectis imis iubilare deo/ in deca
 cordo psalterio. cū cātico in citharā r cūz
 p̄pha ab acuc dicere ex snia. sup excelsa mea
 deducz me victor i psalmis canētē **F**init

Carmen ad Petru

de alyaco Lameracen Cardinalē quō bec
vita quoddā somniū est.

Petre quē totū fronesis repleuit
 Somniū cur nō miserā vocem^o
 Pluriū vitā. an caret sopore
 Lorū vigilantum?
 Non caret/nā quas aliunde somni
 Tradimus causas/nisi q̄ recludit
 Bissa de corde cerebri meatus
 Humida nubes?
 Quis r quantus varius frequensqz
 fumus occursans modo vel recurans
 Occupat sensus vigiles abintus
 Idola turbans
 Ebrū testes/varijs homo fit
 Ebrū catifis/prout appetentum
 Passio sese/rebementer alto
 Lorde profundat.
 Nonne vesano furiūt amore
 Plurimi sic dat odium vel ira
 Lior aut zelus vel opum cupido
 Gloriavana.
 Error hinc in vi stolidus resultat
 Estimatiā/species quod intro
 Res quasi veras capit/ac ineptum
 Iudicium fert.
 Somniās crebro vigil esse credit
 Disputat versusqz facit/reflectens
 Se super/dicit vigilo nec erro
 Somniculosus.
 Soluitur somnus quid eum sefellit
 Conspicit/vultis simili carere
 Deliramento/viciosa primū
 Passio cedit.
 Gana virtutum simulacra fingit
 Passio/nūquā bona iudicatrix
 Fert suam p̄rauus frenesim/videbit
 Liber ab illa.
 Liberat clamor/melius monentum
 Soluit letargum/reuerisa cessat/
 Penā si detur/sine vel furoris
 Tempora labi
 Sortis humane miseratus esto
 Suavis interpret/ratio vigorem
 Seruat in paucis/babet hinc mihozem
 Culpa reatum.

Explicit.

Incipiunt capitula
huius opusculi de monte p̄templatōis